PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir | Leto XXII. Št. 258 (6545) | TRST, sreda, 9. novembra 1966

MRZLIČNO DELO ZA ODSTRANITEV POSLEDIC NEURJA

Reke so se umaknile v svoje struge in so pustile za seboj strahovito razdejanje

Število človeških žrtev ni še dokončno ugotovljeno - V Firencah tisoči ljudi čistijo blato z ulic, iz trgovin in stanovanj - Na področju Belluna so mnogi kraji še izolirani - Pad je začel upadati

FIRENCE, 8. — Število žrtev zaradi povodnji v Firencah je na podlagi uradnih podatkov naraslo na 27. Bojijo pa se, da je žrtev več.

Danes se je mesto, peti dan po povodnji, zbudilo zavito v meglo. V središču mesta, ki je bilo tudi preteklo noč popolnoma v temi, je pogled na tisoče trgovin, uradov in drugih trgovskih centrov, iz katerih je izginilo blago in vsa oprema, zelo žalosten, čeprav so ljudje neutrudno na delu, da čimprej popravijo škodo. Pri mrzličnem delu brez prestanka sodelujejo vojaški oddelki, karabinerji, gasilci, agenti javne varnosti in prostovoljci. Na tisoče meščanov je v oblekah, ki so jih imeli na dan, ko se je začela poplava. Zgubili so vse, tudi stanovanje, ker na stotine stanovanj ne bo več uporabnih za več mesecev.

Čiščenje poplavljenih krajev se je začelo že sinoči ob sončnem zahodu. Nadaljuje se danes in se bo nadaljevalo prihodnje dni. Na tisoče ljudi je na delu, da bi očistili ulice debele plasti blata, ki je ponekod debela tudi en meter. Pridno so na delu skupine študentov. Vsekakor pa bo treba več tednov, preden bo mesto popolnoma očiščeno.

Električna luč se sedaj dobavlja približno 50 odstotkom koristnikov. Za vodo skrbijo s številnimi cisternami. Živila prinašajo kolone skupin za pomoč. V mestu deluje sedaj 70.000 telefonov od skupnih 135.000.

Najbolj se čuti pomanjkanje vode. Primanjkuje tudi živil za otroke, mleko v prahu in druga nujno potrebna hrana za najmlajše otroke.

Bolnišnica «Santa Maria Nuova» je bila popolnoma izolirana in na pol pod vodo do 5. novembra zjutraj. Bolniki pa niso utrpeli nobene škode, ker so jih pravočasno prenesli v zgornja nadstropja. Popolnoma sta bila uničena laboratorija za analizo in za radiologijo, kuhinja, termična centrala in drugi aparati. Od danes deluje v bolnišnici center za nujno pomoč. Hudo bolne pa prevažajo drugam. Vojaško poveljstvo je oskrbelo bolnišnice z generatorji za proizvajanje električne energije.

Reka Arno se je umaknila v svojo strugo in njena moč je znatno pojenjala.

Medtem ko je vse reševalno delo, povsem naravno, usmerjeno predvsem za pomoč prebivalstvu, se mnogi bavijo tudi z reševanjem umetnin v mestu. Tudi gledališča in kinematografi v zgodovinskem centru so zelo poškodovali.

Zvečer je bilo središče Firenc znova zavito v popolno temo. Le v nekaterih krajih so na delu skupine ob močnih vojaških reflektorjih. Več družin si skupaj kuha in skupno preživljajo noč, prav tako kakor med zatemnitvijo v vojni. Predmestja in okolica pa so razsvetljena. Ponoči so prispeli novi vojaški oddelki.

Zvečer se je zvedelo, da so s področja San Mauro Signa vojaki in gasilci ter skupine prostovoljcev rešili s pomočjo splavov in velikih čolnov 2.000 ljudi. Na tem področju je še približno 300 ljudi, ki jih bodo prepeljali na varnejše kraje jutri.

V Firencah se je ustanovil nocoj mednarodni odbor kulturnikov, da dajo pobudo v korist umetniškega in bibliografskega premoženja v mestu. Odbor je izdal poziv, v katerem pravi, da je povodenj v Firencah povzročila umetniškemu, zgodovinskemu in kulturnemu imetju večjo škodo kakor pretekla vojna. Poziv ugotavlja, da se parlament, vlada, mesto ter vsi znanstveni, kulturni in umetniški organi zanimajo za takojšnjo rešitev spomenikov, umetnin, zgodovinskih arhivov in knjižnic. Toda nesreča, ki je prizadela vso Italijo, zahteva samo za gospodarske in socialne ukrepe več sto milijard lir. Potrebno bo mnogo let dela, da bodo umetnine in dokumenti lahko popravljeni ter vrnjeni kulturi vsega sveta. Zatem pozivajo na mednarodno solidarnost za ustanovitev sklada za rešitev vseh teh umetnin.

V Grossetu so tudi mrzlično na delu številne skupine, ki čistijo ulice in odstranjujejo s področja okoli mesta številno mrhovino. V središču mesta delujeta dva centra za pomoč, ki dajeta na razpolago živila in druga najnujnejša sredstva za tiste dele podeželja, ki so bili najbolj prizadeti. Tudi v predmestjih čistijo blato in razne naplavine. Vojaki pokopavajo mrhovino.

Na področju Livorna zopet sije sonce in stanje je skoraj normalno. Močno pa so vidne posledice povodnji v številnih krajih tega področja. Na področju Siene se je z lepim vremenom voda odtekla. Tudi tu je škoda ogromna.

V Empoliju in na področju Castelfiorentino je zaradi povodnji zgubilo življenje osem ljudi. Okoli tisoč delavcev je brez dela, 400 hektarov zemljišč je uničenih.

BELLUNO, 8. — V treh dolinah belunskega področja (Agordino, Zoldano in Comelico) so posledice povodnji strahovite. Na srečo je prenehalo deževati in voda se je odtekla, tako da so reševalne skupine alpincev, gasilcev in prostovoljcev lahko prispele v vse obljudene centre. S tem je zagotovljena oskrba z zdravili in z najnujnejšimi živili, čeprav v omejenih količinah. Vse ceste so namreč porušene in dostop je mogoč samo peš.

Škoda je ogromna. Po prvih bežnih računih prefekture znaša približno 50 milijard: 5 milijard za popravilo državnih cest; 20 za popravo občinskih in pokrajinskih cest, hiš in vodovodov; 13 za industrijo in 12 za kmetijstvo. K temu je treba dodati škodo na privatni lastnini, ki je ni moč še preračunati.

Glavna bojazen pa je še vedno pred morebitnim povratkom slabega vremena; na srečo je danes posijalo sonce. Če bi se slabo vreme ponovilo, ne bi imelo prebivalstvo nobene možnosti obrambe. Pri pomoči uporabljajo štiri helikopterje, ki pa ne morejo dospeti v vsa obljudena središča, ker ni primernih prostorov za pristajanje.

Vsak dan prihajajo v Belluno iz prizadetih vasi po več kilometrih hoje, skupine prostovoljcev, ki nato odhajajo z zalogami živil in drugimi potrebščinami za prebivalstvo. Vsi poročajo o porušenih hišah, pomanjkanju živil, odej in zdravil. Iz mnogih vasi poročajo o številnih porušenih hišah. Se vedno ni odstranjena nevarnost novih zemeljskih usadov.

Minister za zunanjo trgovino Tolloy, ki je obiskal številne kraje na tem področju, je izjavil, da ga je zelo prizadela strahovita nesreča na področju treh Benečij. Pripomnil je, da gre za desettisoče prebivalcev, predvsem na podeželju, ki so praktično zgubili vse svoje imetje.

Izjavil je dalje, da je stanje v Benetkah zelo resno. Ugotovil je, da je poleg nujnih nalog, ki jih je treba takoj rešiti, da se popravi škoda, tudi resno vprašanje regulacije voda v Italiji. Sedanje izkušnje tudi kažejo, da se ne sme odlašati tudi organiziranje obrambe Benetk. To vprašanje že proučuje posebna komisija, zavedati pa se je treba, da bo potrebno na stotine milijard lir.

PARMA, 8. — Magistrat za reko Pad v Parmi je popoldne objavil sporočilo, ki pravi, da se je ob reki stanje izboljšalo, ker voda upada. Ob delti, kamor je glavni val prispel davi zgodaj, vse poročije stalno nadzorujejo. V spodnjih odsekih reke, so naglo zadelali manjše razpoke v nasipih. Iz previdnosti so včeraj evakuirali nekatera področja. Dan in noč se nadaljuje delo za zadelanje vrzeli na nasipih. Če jutri ne nastane nič nepredvidenega, bo tudi na področju delte prenehala nevarnost.

Tudi z vseh drugih področij, ki so jih prizadele povodnji, poročajo o izboljšanju. Povsod so na delu tisoči vojakov, karabinjerjev, gasilcev in prostovoljcev.

ZARADI POPLAV

Titova brzojavka Saragatu

BEOGRAD, 8. — Predsednik republike maršal Tito je poslal predsedniku italijanske republike Giuseppu Saragatu brzojavko naslednje vsebine:

«V imenu narodov Jugoslavije in v svojem imenu pošiljam Vaši ekscelenci in prebivalcem tistih krajev Italije, katerim so elementarne nesreče povzročile številne človeške žrtve in veliko materialno škodo, izraze najglobljega sočutja.»

TRIDENTINSKA IN FURLANIJA HUDO PRIZADETI

Mnogo porušenih in poškodovanih hiš Cele vasi pokrite z debelo plastjo blata

V Furlaniji 16 mrtvih - Pri Ovaru se premika cel hrib

Področje Trenta: Razrušena cesta

TRENTO, 8. — Davi je bilo v vsej tridentinski pokrajini jasno. Življenje se počasi prebuja, čeprav je gospodarska dejavnost skoraj popolnoma ustavljena. Po prvih računih je Trento utrpel škodo 12 milijard lir na industriji, trgovci in obrtniki pa so utrpeli škodo treh milijard. Tu ni všteta škoda, ki so jo utrpeli kmetijstvo in drugi komplementarni sektorji.

V kraju Fiera di Primiero so morali v vsej naglici zadelati nasip reke Cismon, ker je voda ogrožala nekaj hiš. Tu ni nevarnost še popolnoma odstranjena. Nekateri kraji so še vedno odrezani od ostalega sveta. V občinski palači so namestili sedež glavnega štaba za pomoč. Živila in zdravila privažajo s helikopterji.

Na področju Primiera je bilo, sedem mrtvih. Reke blata, zemeljski usadi in deroča voda so prizadele skupno 12 tisoč oseb. Več hiš je do tal porušenih. Uničene ali poškodovane so številne trgovine, delavnice in žage. Utonilo je na stotine glav živine.

Kraj Masi di Imen, ki ima 50 hiš, je popolnoma pokrit z blatom, ki doseže višino od dveh do treh metrov. Na področju bolj v dolini se blato razprostira za kvadratni kilometer in je visoko nekaj metrov.

V neki vasi je več ko polovica hiš pokritih z blatom, ki doseže povprečno višino štirih metrov. Prebivalci so preživljali dramatične prizore, ko so se skušali ponoči rešiti. Vsa živina v hlevih je utonila. Voda je popolnoma razdejala Siror; dve hiši sta bili do tal porušeni. V Tonadicu je bilo porušenih osem hiš, močno poškodovanih pa okoli 20. Električna centrala je pokrita s tremi metri kamenja. V Pieve so reke kamenja in rastlinja pokrile ceste, vdrle v trgovine in v staro cerkev. V Transacqua so bile štiri hiše do tal porušene.

VIDEM, 8. — V vsej Furlaniji so se reke umaknile v svoje struge in sedaj je mogoče napraviti vsaj bežno in približno sliko o posledicah povodnji. V Furlaniji je bilo 10 človeških žrtev: 10 v Karniji, 4 v Latisani in 2 na področju Pordenona. Poleg tega pogrešajo 11-letnega dečka. Obširno področje med Torviscoso in morjem je spremenjeno v močvirje. Tu so na delu močne črpalke.

V Gradežu znaša škoda na javnih napravah 207 milijonov. Tu ni všteta škoda ribičev in v privatnih stanovanjih. V Karniji odstranjujejo zemeljske usade, toda mnogo krajev je še izoliranih in brez luči, ker so bile uničene električne centrale. Sappada je še vedno izolirana zaradi zmeljskih usadov po cestah. V bližini reke Degano je najbolj poškodovano področje Forni di Sopra, kjer so ceste pokrite z več kot meter debelim blatom.

Na področju Pordenona se je stanje izboljšalo. Šole pa so še vedno zaprte zaradi popravil in dezinfekcije. Voda pokriva nižje predele in začeli so popravljati nasip reke Tagliamento, ki se je porušil med krajema Carbona in San Paolo.

Na današnji seji na prefekturi v Pordenonu so ugotovili, da je samo industrija v Pordenonu utrpela dve milijardi škode, v Prati 900 milijonov, v Spilimbergu pol milijarde in 500 milijonov zaradi poškodovanega mostu v Pinzanu. Več sto milijonov znaša škoda v Casari in Fiume Veneto.

Davi je bilo v Karniji zelo oblačno in bali so se novih nalivov. Veliko škodo so utrpeli tudi gozdovi. Blizu Ovara je zračni vrtinec vsrkal gozd z več sto drevesi, ki so letela po zraku kilometer naokrog.

Tu se premika cel hrib, kjer so bile že uičene vse hidravlično-gozdne naprave.

Razprava o novem načinu dela organizacije ZKJ

BEOGRAD, 8. — Razprava na seji komisije CK KP Jugoslavije, ki išče rešitev za boljšo organizacijo zveze, je pokazala, da je za prave oblike organiziranja potrebno najprej ugotoviti, kakšna zveza je potrebna samoupravni družbi. Svoj čas je bilo neobhodno potrebno, da Zveza komunistov jamči za pravilnost vsakega sklepa samoupravnih organov. Danes to zavira razvoj samoupravljanja. Zveza komunistov mora nositi zgodovinsko odgovornost samo za splošno smer razvoja družbe. Komunisti se ne organizirajo za dosego svojih interesov, temveč da bi lahko delovali kot najvažnejši činitelj integracije družbe. Komunisti morajo imeti smisel za zgodovinske smotre delavskega razreda in morajo biti sposobni gledati naprej.

V razpravi je bilo nadalje izraženo mišljenje, da se mora spremeniti dosedanja praksa, da organizacije v glavnem uresničujejo sklepe vodilnih forumov. V največjem številu primerov bi moralo biti nasprotno: da sklepi forumov postanejo končni cilj splošne partijske razprave. Na seji so izvolili ožjo skupino, ki bo formulirala stališča o organizaciji in o odnosih v Zvezi komunistov, ki bodo vnešena v teze komisije CK ZK za reorganizacijo.

B. B.

ZARADI SVETIH KRAV

V Indiji odstopil notranji minister

NOVI DELHI, 8 — V zvezi z včerajšnjimi demonstracijami zaradi svetih krav je danes večina članov izvršnega odbora parlamentarne skupine kongresne stranke obtožila notranjega ministra Nando, da je pokazal šibkost pri nastopu za preprečitev demonstracij, ki so jih predvidevali že več časa. Številni poslanci vladne stranke so zahtevali ministrov odstop. Danes je minister odstopil.

Po uradnih podatkih, je med včerajšnjimi demonstracijami zgubilo življenje osem oseb, 45 pa je bilo ranjenih. Policija je aretirala 750 oseb povečini fanatikov, ki so vodili demonstrante in ki so skušali danes organizirati nove demonstracije pred parlamentom.

Minister za obrambo Čavan je sprejel mesto notranjega ministra. Ni znano, kdo bo novi minister za obrambo. Predsednica vlade Indira Gandi je danes izjavila, da ne misli popustiti pred protesti ekstremistov in z vsedržavnim zakonom prepovedati klanje svetih krav. Dodala je, da so pri prehodu iz stare družbe v moderno vedno neizbežne težave.

Eksplozija in požar v rafineriji

MESSINA, 8. — V Messini je nastal velik požar v rafineriji rastlinskih olj. Plamene so videli več kilometrov daleč. Preden so plameni zajeli tovarno, so slišali močno eksplozijo. Eksplodirale so tri cisterne, v katerih je bilo 300 stotov bencina, ki so ga uporabljali za poganjanje nekaterih strojev. Rafinerija je v kraju Motta D'Affermo. Vse bližnje vasi so evakuirali. V trenutku eksplozije je bilo v tovarni 12 delavcev, od katerih dva pogrešajo. Požar je popolnoma uničil rafinerijo. Škoda znaša po prvih cenitvah približno milijardo lir.

SEJA VLADE SE JE ZAKLJUČILA ŠELE PO POLNOČI

Dolgotrajno zasedanje ministrskega sveta o pomoči prizadetim zaradi povodnji

Še vedno niso mogli oceniti celotne škode - Številne solidarnostne izjave in ponudbe za pomoč z vsega sveta - Poziv sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL

Cena bencina se bo zvišala za 10 lir

RIM, 8. — Ministrski svet je imel danes zelo dolgo sejo, ki se je začela že dopoldne in ki se je nadaljevala tudi popoldne, vendar pa po zadnjih vesteh ni prišla do konkretnejših zaključkov, ker ni bilo mogoče napraviti dokončnega obračuna škode in zato tudi ni bilo mogoče niti okvirno orisati ukrepov za pomoč. Po poluradnih poročilih je zato ministrski svet predvsem poslušal uvodno poročilo predsednika vlade, nato pa poročila raznih ministrov, ki so govorili o stanju, kot izhaja iz poročil krajevnih funkcionarjev. Med drugimi je imel daljše poročilo minister za obrambo Tremelloni, ki je navedel podrobnejše podatke o pomoči oboroženih sil.

Minister Tremelloni je dejal, da je vojska neposredno poslala na ogrožena področja 60.000 mož, pri čemer niso upoštevane možne službe, poveljstva, zveze itd. Vojska je poslala 270 avtomobilov in specialnih sredstev, 47 amfibijskih vozil, 34 helikopterjev in številno drugo opremo. Karabinjerji so poslali 18.696 mož, 2215 avtomobilov, 10 helikopterjev, 50 amfibijskih vozil in so do sedaj rešili približno 15.000 oseb. Pri reševanju je bila zaposlena tudi vojna mornarica, ki je poslala v severni predel Jadranskega morja ladjo «Etna» z bataljonom «San Marco». Minister za obrambo je nato govoril še o prispevku vojnega letalstva in o prispevku finančnih straž, zlasti na področju Trenta.

Minister za pošto Spagnolli je govoril o kritičnem stanju zvez, saj je voda uničila telefonske kable, poleg tega pa je pokvarila številne druge naprave, zaradi česar je primanjkovalo toka in je nastala prava paralizacija vseh modernih zvez. Z velikimi težavami so obnovili vsaj zasilne zveze, vendar pa stanje še ne bo tako kmalu normalizirano. Minister za zdravstvo Mariotti je govoril o zdravstvenem stanju, ki sedaj ni kritično, in je poročal o podrobnih ukrepih, da se preprečijo epidemije.

Zasedanje vlade se je zaključilo nekaj pred eno uro po polnoči. Po zasedanju je minister za delo Bosco izjavil časnikarjem, da so med drugim sprejeli izredne ukrepe v korist zaposlenim delavcem, ki se nanašajo na poseben prispevek za brezposelnost v višini 700 lir dnevno za razdobje 90 dni, odnosno za razdobje 45 dni, če gre za zaposlene v kmetijstvu. Za uslužbence industrijskih podjetij, ki bodo morala prekiniti delo, pa je predvidena doklada k plači v višini 70 odstotkov neopravljenih delovnih ur. Za spolovinarje, obrtnike in trgovce pa je predvidena antipacija v višini približno tisoč lir iz pokojninskega fonda, ki ga upravlja INPS.

Minister Tolloy je na izrecno vprašanje novinarjev dejal, da bodo zvišali ceno bencina za 10 lir za liter. Minister Mancini pa je dodal, da predvidevajo da bo zvišana cena bencina veljala do 31. decembra 1968.

Minister Pieraccini je izjavil, da so med drugimi ukrepi predvideli tudi podajšanje plačilnega roka ali suspendiranje davkov. Dogovorili so se za prvo nakazilo v višini 47 milijard lir za obnovitev železnic in drugih javnih zgradb ter za pomoč, ki jo deli notranje ministrstvo. Že v petek ali soboto se bo ponovno sestala vlada, ki bo razpravljala o organskem zakonskem predlogu in o ukrepih za zaščito zemljišč. Minister je ugotovil, da bodo morali resno preučiti celoten gospodarski načrt, odnosno prednostno lestvico raznih obveznosti.

Po vsej Italiji in tudi iz tujine prihajajo do izraza solidarnostne pobude s prebivalstvom, ki je bilo, hudo prizadeto. Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL niso samo prekinile številne že napovedane stavke, temveč so danes s skupnim sklepom sprožile zbiranje prispevkov vseh delavcev v višini poldnevne plače, da se pomaga težko prizadetim prebivalcem. Zato pozivajo vse delavce in uradnike, da prispevajo po svoji moči, tako da se že pri plači odrtga polovica dnevne mezde. Sindikalne organizacije predlagajo, da se na ta način zbrana sredstva zberejo na ministrstvu za delo, ki naj ustvari ustrezno upravo, v kateri bodo prisotni tudi predstavniki sindikalnih organizacij.

Predsedstvo vlade pa je ustanovilo poseben tekoči račun št. 1/95000, naslovljen na «Presidenza del Consiglio — Soccorsi per le popolazioni colpite dalle alluvioni novembre 1966». Sestavljen bo ministrski odbor, ki bo skrbel za razdelitev tako zbranih sredstev med prizadetimi pokrajinami in kjer bodo ustanovili posebne odbore. Tem odborom bodo predsedovali prefekti, sestavljeni pa bodo iz predstavnikov krajevnih uprav. V Uradnem listu bodo objavljene zbrane vsote in vsote, ki bodo nakazane posameznim pokrajinam.

Predsednik republike Saragat, predsednik vlade Moro in župan Firenc so prejeli številne solidarnostne brzojavke in ponudbe za pomoč. Angleška kraljica je brzojavila predsedniku Saragatu, da je globoko užaloščena ob novici o tragični izgubi človeških življenj in o veliki škodi. Podobne brzojavke so poslali tudi belgijski kralj, argentinski predsednik Ongani uruguvajski predsednik, venezuelski predsednik Leoni, poljski predsednik Ochab, turški predsednik, Sunay, predsednik Čila Frey, norveški kralj Olav, švedski kralj Gustav Adolf, etiopski cesar Haile Selasie in glavni tajnik Združenih narodov U Tant.

U Tant je poslal tudi sožalno brzojavko županu Firenc, v kateri govori o človeških in materialnih žrtvah, in še posebej omenja škodo, ki je bila povzročena dragocenim knjigam in umetniškim zakladom.

Zunanji minister Fanfani pa je prejel številne sožalne brzojavke zunanjih ministrov in med njimi brzojavke zunanjih ministrov: Bolivije, Čila, Salvadorja, Velike Britanije, Gvatemale, Irske, Izraela, Španije, Venezuele, glavnega tajnika evropskega ministrskega sveta, glavnega tajnika Unesca, predsednika komisije za Euratom, ter veleposlanikov številnih držav, ki so akreditirane v Rimu. Glavni tajnik NATO Manlio Brosio je sporočil željo držav članic atlantskega zavezništva, da v okviru sodelovanja, predvidenega za civilno zaščito sodelujejo pri pomoči prebivalstvu in da dajo italijanski vladi potrebna sredstva ter oddelke s specializirano opremo.

ZDA, Jugoslavija in Cejlon so ponudile konkretno in točno določeno pomoč v zvezi z zahtevami prizadetih področij.

Umetniški in kulturni krogi so zaskrbljeni zaradi usode umetnin, ki so bile poškodovane zlasti v Firencah, in prihajajo v tej zvezi resne ponudbe za strokovno pomoč. Tako je Metropolitan Museum of Art iz New Yorka poslal brzojavko, v kateri ponuja kakršnokoli obliko sodelovanja in pomoči, da se rešijo in restavrirajo umetnine, ki jih je poškodovala voda. Podobne so tudi ponudbe londonske univerze in umetniškega instituta, ki pravi, da je takoj pripravljena manjša skupina strokovnjakov, da pomaga pri restavriranju poškodovanih slik.

Ministrstvo za šolstvo je uradno sporočilo, da so šolski skrbniki pooblaščeni dovoliti šolam prostovoljne zbirke za pomoč prizadetim in da bodo ta sredstva nakazali neposredno prefektom prizadetih pokrajin.

Tajniki CGIL Mosca, Foa in Lama so predložili v poslanski zbornici predlog, da se plačajo mezde vključno z družinskimi dokladami vsem delavcem, ki so ostali brezposleni, ali katere so suspendirali z dela zaradi poplav. Zakonski predlog predvideva, da bo ta ukrep povsem izreden in ne bo vključen v ostale širše ukrepe za pomoč prizadetim.

Danes se je nadaljevalo delo v poslanski zbornici in v senatu. V poslanski zbornici je bilo govora o petletnem gospodarskem načrtu, vendar se razprava ni povsem normalno razvijala, ker so vsi govorniki obravnavali predvsem tisti del načrta, ki se nanaša na vodni režim v zvezi s poplavami. V senatu so razpravljali o pooblastilu vladi za preureditev carinskih določb.

Potreba narodnih manjšin v SR Hrvatski

ZAGREB, 8. — Zastopniki narodnih manjšin, ki so s člani skupine za narodnosti glavnega odbora SZDL Hrvaške opozorili danes na potrebo, naj bo Socialistična zveza osnovni nositelj zaščite pravic narodnostnih skupnosti Madžarov, Italijanov, Slovakov in Čehov, ki žive v Socialistični republiki Hrvaški.

Člani italijanske in madžarske narodne manjšine so ugotovili, da v občinskih statutih niso prišle dovolj do izraza potrebe in pravice pripadnikov narodnih manjšin. Priporočili so, naj Socialistična zveza in organi oblasti sprejmejo ustrezne ukrepe, da se pomanjkljivosti odstranijo. Kar se tiče materialnih vprašanj etničnih skupin, so na sestanku ugotovili, da jih je treba rešiti na stopnji komun.

V PETEK IN V SOBOTO V RIMU

Gospodarsko sodelovanje med Italijo in SFRJ

Italijansko ministrstvo za zunanjo trgovino ni pripravljeno razpravljati o uvozu mesa iz Jugoslavije

(Od našega dopisnika)

RIM, 8. — V petek bo v Rimu drugo zasedanje italijansko-jugoslovanske mešane komisije glede gospodarskega, tehničnega in industrijskega sodelovanja. Zasedanje bo na sedežu ministrstva za zunanjo trgovino in mu bosta pred sedovala minister Tolloy ter državni tajnik za zunanjo trgovino Djuverovič. Zasedanje bi se moralo pričeti že 10 novembra, vendar so ga odložili na prošnjo ministra Tolloya v zvezi z obveznostmi zaradi poplav.

O sedanjem zasedanju sta se dogovorila ministra za zunanjo trgovino pretekli mesec v Zagrebu, ko sta se sestala v okviru mednarodnega velesejma. Dnevni red predvideva vsa vprašanja, ki jih vsebuje sporazum o gospodarskem, industrijskem in tehničnem sodelovanju. Se zlasti pa bo govora o obnovitvi trgovinske pogodbe med obema državama, o kakovostnem razvoju italijansko-jugoslovanskega sodelovanja, tako da bi prišlo do tesne povezave med industrijskimi in tehničnimi pobudami v zvezi s trgovinsko izmenjavo. Možno je tudi, da bodo vsaj na splošno govorili o ustanovitvi skupnih podjetij.

V krogih italijanskega zunanjetrgovinskega ministrstva pa pojasnjujejo, da «kljub dobri volji» ne bodo mogli razpravljati o znanem vprašanju uvoza mesa v Italijo, če bi jugoslovanska delegacija hotela razširiti pogajanja tudi na to vprašanje. Isti krogi pravijo, da bi z italijanske strani bili prisiljeni izjaviti, da se o tem vprašanju ne more govoriti in da bi bil vsak razgovor nekoristen, ker je Italija obvezana v odnosu do evropskega skupnega tržišča. Menda so to stališče že sporočili Beogradu s posebno vlogo, ki so jo poslali po normalni diplomatski poti preko zunanjega ministrstva.

Na nekoliko bolj zapleten način je isto stališče že vsebovano v sporočilu, ki je očitno odraz stališča zunanjega ministrstva in kjer je govora, da bosta oba ministra lahko razpravljala zunaj okvira zasedanja mešane komisije o vseh vprašanjih, ki zanimajo italijansko-jugoslovanske gospodarske odnose, da prideta do zaključkov, o katerih se lahko razpravlja na primernih mestih.

Z drugimi besedami to pomeni, da z italijanske strani niso pripravljeni razpravljati o uvozu mesa v okviru mešane komisije, so pa pripravljeni govoriti o postopku boljšega izkoriščanja obstoječih možnosti: o rokih izvoza, vrstah mesa, načinu prevoza, nakupu mesa, pri čemer ne bi prišli v spor z evropsko gospodarsko skupnostjo.

Jutri, v sredo, bosta imela pripravljalni sestanek podpredsednika mešane komisije Carboni za Italijo in Diurović za Jugoslavijo. Sestanek bo izključno tehničnega značaja, da se pripravi dnevni red za plenarno sejo mešane komisije.

M. D.

Volitve v ZDA

NEW YORK, 8. — Danes so bile v ZDA volitve za obnovitev tretjine senata 135 sedežev in vseh 435 sedežev v predstavniški zbornici. Poleg tega volijo za 35 guvernerjev in za večino sodnikov v posameznih državah. V državi New York bodo popolnoma obnovili senat in predstavniško zbornico. Kakor je znano, nimajo prebivalci washingtonskega okraja pravice glasovanja.

ZAOSTRITEV V ZAHODNI NEMČIJI

Poraz za Erharda v Bundestagu

Kancler pa odločno odklanja glasovanje o zaupnici - Štirje demokristjanski kandidati za kanclerja

BONN, 8. — Bundestag je odobril zahtevo socialdemokratov, naj se na dnevni red parlamentarnega dela vključi socialdemokratska zahteva, naj Erhard postavi vprašanje zaupnice. Za zahtevo so glasovali tudi liberalci.

Današnji poraz Erharda ni ostal brez posledic. Predsedstvo demokristjanske in krščanskosocialne stranke je nocoj sklenilo, da bo predlagalo parlamentarni skupini seznam imen, med katerimi naj izbere novega kanclerja. Minister Heck je prebral po televiziji predlagana imena, ki so: voditelj parlamentarne skupine Barzel, predsednik parlamenta Gerstenmeier, predsednik deželne vlade Baden-Wuertemberg Kiesinger in zunanji minister Schroeder.

Bundestag je zahtevo socialdemokratov odobril z 255 glasovi proti 246. Erhard je takoj zatem izjavil, da ne bo v nobenem primeru postavil vprašanja zaupnice.

Tajnik socialdemokratske parlamentarne skupine Mommer je ob predložitvi zahteve v Bundestagu izjavil: «Ne smemo molčati spričo tako resne krize. Pripomnil je, da se prav sedaj, «ko neonacizem dviga glavo in ruši ugled Nemčije», nihče ne sme izogniti svoji politični odgovornosti.

V imenu liberalcev pa je poslanec Genscher zagovarjal socialdemokratsko zahtevo in poudaril, da gre za politično gesto, «ki ne pomeni napad na svobodo, ki jo ustava daje kanclerju». Tudi on je izjavil, da mora parlament pokazati odločnost s pogumno diskusijo, zato da na ta način primerno odgovori nacionaldemokratični stranki (skrajno desničarska stranka, ki je na volitvah v Hessenu napredovala).

Prizor s področja Belluna: Do tal porušen hlev

DANES

Vlada je zasedala dopoldne in popoldne, vendar ni prišla do dokončnih zaključkov, saj je še vedno slika o materialni škodi zaradi povodnji nepopolna in ni bilo mogoče te škode niti približno oceniti. Zato so se na seji omejili na poročila posameznih ministrov in na nujne ukrepe za pomoč. Predsedstvo vlade je osredotočilo zasebne pobude, za kar bodo ustanovili poseben medministrski odbor in za kar tudi pozivajo, naj se vsa sredstva, ki jih nameravajo poslati zasebniki ter razne organizacije, zberejo na tekočem računu, ki je ustanovljen pri predsedstvu vlade.

Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL so soglasno pozvale delavce, da prispevajo poldnevno mezdo za pomoč prizadetim in naj se ta sredstva zberejo na ministrstvu za delo, kjer jih bodo razdelili s sodelovanjem sindikatov.

Predsednik republike Saragat, zunanji minister Fanfani in florentinski župan so prejeli številne solidarnostne brzojavke in pobude za pomoč in med njimi tudi solidarnostno brzojavko jugoslovanskega predsednika Tita.

Medtem pa se je povsod stanje zboljšalo, ker se je voda umaknila v rečne struge. Toda sedaj se ugotavlja strašna škoda in predvsem število smrtnih žrtev narašča. Zlasti večja naselja so opustošena, med njimi pa najbolj Firence, kjer je središče mesta včeraj ponovno ostalo brez električnega toka, kjer je na tisoče meščanov samo v oblekah, ki so jih imeli na dan, ko se je začela poplava, kajti zgubili so vse, tudi stanovanja, ki ne bodo uporabna več mesecev. Najbolj se čuti pomanjkanje vode. Velikanska je škoda na umetninah in zaradi tega so ustanovili mednarodni odbor kulturnikov, ki bo skrbel za to, da bo škoda čim manjša.

Strahovite posledice povodnji so tudi v treh dolinah belunskega področja, v Furlaniji, pokrajini Trento in drugod. K sreči se napovedi o naraščanju reke Pada niso uresničile, kajti včeraj so sporočili, da se je stanje zboljšalo, ker voda pada.

* * *

V zahodnonemškem parlamentu je kancler Erhard doživel nov poraz. Bundestag je na zahtevo socialdemokratov sklenil, naj se na dnevni red vključi zahteva, naj Erhard postavi vprašanje zaupnice, ki pa glasovanje o zaupnici odklanja, tako da bo verjetno za novega kanclerja imenovan eden izmed štirih kandidatov, ki jih je predlagalo predsedstvo demokristjanske stranke in med katerimi je tudi zunanji minister Schroeder.

Včeraj so bile v ZDA volitve za 35 od 100 sedežev v senatu, za vseh 435 sedežev v predsedniški zbornici in 35 guvernerjev. Volilni izidi še niso znani.

Na konferenci afriških držav v Adis Abebi, kamor je prispela včeraj gvinejska delegacija, so govorili samo o Rodeziji in zahtevali od britanske vlade, naj po potrebi uporabi tudi silo, da se stre upor.

Po predvčerajšnjih demonstracijah v Novem Delhiju so našteli osem mrtvih in 45 ranjenih. Številni poslanci so zahtevali odstop notranjega ministra, ker je pokazal šibkost pri nastopu proti demonstrantom, ki jih je verjetno organizirala desničarska stranka. Minister je res odstopil.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 13,6, najnižja 11,7, ob 19. uri 12,4; zračni tlak 1023,3 pada, vlaga 80 odst., veter 2 km severozahodnik, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 16 stopinj

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 9. novembra
Nevenka
Sonce vzide ob 6,55 in zatone ob 16,42. Dolžina dneva 9,47. Luna vzide ob 2,35 in zatone ob 15,21
Jutri, ČETRTEK, 10. novembra
Andrej

SEJA DEŽELNEGA SVETA

Obširna razprava in poročilo dr. Berzantija o hudih poplavah

Dežela bo dala na razpolago za ublažitev posledic povodnji in za razna javna dela nad tri milijarde lir - Kritika opozicije

Včerajšnja seja deželnega sveta je bila vsa posvečena vprašanjem in interpelacijam deželnih svetovalcev raznih skupin glede hudih poplav, ki so prizadele Furlanijo. Na vprašanja in interpelacije je odgovoril predsednik deželnega odbora Berzanti, nakar se je začela razprava o Berzantijevem odgovoru.

V začetku seje je predsednik sveta de Rinaldini spregovori o katastrofi, ki je prizadela vso Italijo in našo deželo, ter pohvalil vse tiste, ki so se žrtvovali in trudili, da bi ublažili posledice te hude ujme. Na koncu se je de Rinaldini spomnil smrtnih žrtev, katerih spomin je deželni svet počastil z enominutnim molkom.

Predsednik Berzanti je v svojem odgovoru, ki je bil pravzaprav poročilo, najprej omenil hudo nesrečo, ki je prizadela vso državo, nato pa je rekel, da je naša dežela med najbolj prizadetimi, saj so razbesnele vode sejale smrt, uničenje in opustošenje v mnogo večjem obsegu kot lanskega septembra. In tokrat se je razbesnelim vodam rek pridružilo še morje, ki je bičalo obalo. V tem razdejanju pa nas najbolj žalosti izguba številnih življenj. Medtem ko izrekamo družinam globoko sožalje, moramo storiti vse, da čimbolj ublažimo posledice te hude ujme, je poudaril dr. Berzanti.

Zatem je dejal, da je takojšnji poseg pristojnih državnih organov rešil vsaj mnogo človeških življenj, ki so bila v nevarnosti, če že ni mogel rešiti tvarnih dobrin. Škoda, ki jo je povzročila povodenj, so še ne da točno oceniti. Čeprav je naloga državnih organov, da usklajajo pomoč pri izrednih naravnih nesrečah, je deželna uprava stalno sledila razvoju položaja ter so šli posamezni odborniki v razne prizadete kraje.

Nato je dr. Berzanti omenil razne sestanke in sodelovanje deželnih oblasti z državnimi pri pomoči prebivalstvu. Država je dala za prvo pomoč na razpolago videmski in goriški prefekturi ter pordenonskemu okrožju 153 milijonov lir. Deželni odbor tudi ni hotel zaostajati ter je nakazal 110 milijonov za prvo pomoč poplavljencem v Furlaniji in na Goriškem. Ministrstvo javnih del pa je pooblastilo deželno skrbništvo javnih del ter tehnične urade, naj obnove vodovode in druga javna dela ter zgradbe, ki so jih poškodovale poplave, tako da se položaj v deželi čimprej normalizira. Deželno odborništvo javnih del pa je na razpolago za razne dopolnilne ukrepe. Odbornik si je ogledal razne poplavljene kraje ter odredil nujne posege; enako je storilo glede svojih pristojnosti odborništvo za kmetijstvo.

Spričo velikega obsega, ki ga je zavzela povodenj, se deželna ne more omejiti samo na te nujne ukrepe, marveč se mora pridružiti državi, da se pospeši obnova proizvodnih dejavnosti ter da se življenje povrne v svoj redni tir. V ta namen bo odbor takoj sprejel nadaljnje ukrepe s skladi iz proračunov. Poleg tega bo lahko dežela sprejela razne ukrepe na podlagi že spejetih zakonov, ki se tičejo te panoge.

Dr. Berzanti je dejal, da bo predlagal odboru, da nakaže nad 3 milijarde lir za kritje nastalih potreb. Občinam, ki so imele izredne izdatke za evakuacijo prebivalstva, bo dežela nakazala pol milijarde lir. Za razna javna dela v zaščito varnosti prebivalstva, za demolicije, razne opornike itd. bo lahko dežela porabila 900 milijonov lir iz proračunov za letos in k letu. 400 milijonov bodo nakazali za razna zaščitna dela, ki bodo omejevala posledice bodočih poplav. Za vzpostavitev proizvodne dejavnosti kmetijskih, industrijskih in trgovskih podjetij, ki so bila uničena ali poškodovana zaradi poplav, bo dežela nakazala 1 milijardo in 250 milijonov lir. Glede razdelitve te pomoči ni sedaj nobenih ovir, ker že obstaja ustrezni zakon.

Spričo zla, ki so ga povzročile poplave, pa je treba čimprej poskrbeti ne le za pomoč prizadetim, marveč tudi za dela, ki bodo v prihodnje preprečila tako velik obseg naravnih nesreč. Zato moramo odločno zahtevati od države, naj ukrene vse potrebno za ureditev vodnih tokov, da se ne bodo poplave več ponavljale, ali da vsaj ne zavzamejo tako velikega obsega. V ta namen bo deželni odbor nastopil pri vladi, da se zagotovi varnost prebivalstva. Velik obseg potrebnih del je možen le s solidarnostjo vseh, to je države. Dežela je v mejah svojih pristojnosti že dala pobudo za študije o raznih področjih.

Na koncu je dr. Berzanti izrekel pohvalo gasilcem, karabinjerjem, policajem, vojakom, RK in vsem, ki so se požrtvovalno trudili, da bi pomagali prebivalstvu. V imenu odbora pa je izrekel tudi sožalje svojcem umrlih v katastrofi.

Po Berzantijevem poročilu je prvi spregovoril komunist Pellegrini, ki je dejal, da je nujna razprava, ki se ne bo omejila le na formalne plati vprašanja. Prebivalstvo ne more biti mirno niti zadovoljno. Preteklo je več kot leto dni od zadnjih poplav, pa ni bilo storjeno nič konkretnega. Zlasti prebivalci Latisane se ne morejo zadovoljiti z obljubami. Berzantijeva izjava ne upošteva vseh zahtev prebivalstva. Vlada in parlament morata opraviti sedaj svojo dolžnost in poskrbeti za ukrepe, da se ne bodo več ponavljale takšne poplave. Na koncu je dejal, da so prebivalci Latisane ustanovili enoten odbor ki bo odločno nastopil v obrambo mestnih koristi.

Liberalec Bertoli je dejal, da mora država poskrbeti za razna dela, ki bodo končno zagotovila varnost prebivalstva. Pri tem je omenil, da je ostalo zaradi poplave 600 delavcev tovarne Cotonificio Veneziano v Pordenonu brez dela. Tudi Devetak (PSDI) in Boschi (MSI) sta dejala, da mora država opraviti razna zaščitna dela. Bettoli (PSIUP) je kritiziral predvsem počasno pomoč prebivalstvu ter dejal, da so prišli res helikopterji na ogrožena mesta, da pa so ponekod čakali poplavljenci na vodo in kruh do dva dni. Rekel je tudi, da je nastala pri delitvi pomoči ter po reševalnih delih velika zmešnjava. Končno je dejal, da je treba zagotoviti podjetjem, da se hitro obnovijo, sicer ne bo hotel nihče v Pordenonu graditi novih industrijskih objektov. V imenu demokristjanov, ki so predložili dve interpelaciji, je spregovoril vodja njihove skupine Mizzau, ki je omenil tudi župana iz Forni Avoltri, ki je izgubil življenje, ko je šel na pomoč poplavljencem. Rekel je, da je treba čimprej storiti vse, da se olajšajo hude posledice povodnji, toda po njegovem mnenju je dežela storila vse, kar je bilo v njeni moči.

Socialisti Moro je na koncu poleminiral s Pellegrinijem, češ da je postavil prevelike zahteve, saj ne more dežela popolnoma izprazniti svoje blagajne samo za blažitev posledic poplav. To je naloga države. S tem se je razprava zaključila.

● **Vladni komisar dr. Cappellini** se je včeraj popoldne ob 16.30 sestal z odvetnikom Sardosem-Albertinijem, predsednikom CC.

* Predsednik deželnega sveta de Rinaldini je včeraj popoldne sprejel novega poveljnika tržaške posadke divizijskega generala Montuja, ki je nadomestil generala Barberisa.

Prispevek vladnega komisariata in prefekture za poplavljence

Vladni komisar dr. Lino Cappellini je včeraj izročil predsedniku pokrajinskega odbora italijanskega Rdečega križa nakazilo za znesek 500.000 lir za poplavljence, ki je bil zbran v uradih vladnega komisariata in tržaške prefekture.

Na poziv tržaške sekcije italijanskega Rdečega križa so v Trstu ustanovili dva zbirna sedeža na Trgu Sansovino 3 in na Trgu Vittorio Veneto ter v Miljah na Trgu Foschiatti 4 za sprejemanje pomoči za poplavljence zlasti v denarju, pa tudi v najbolj nujnih živilih (takih, ki se teže pokvarijo), v zdravilih, odejah in dobro ohranjenih oblačilih. Številni meščani so že včeraj prinesli svoje prispevke in tako še enkrat pokazali visok socialni in humani čut.

Tudi minister za javno vzgojo Gui je izdal okrožnico šolskim skrbništvom po vsej državi za zbiranje prispevkov v osnovnih in srednjih šolah za poplavljence.

Seja deželnega odbora

Včeraj se je sestal deželni odbor in odobril predloge predsednika Berzantija glede ukrepov za omejevanje hudih posledic poplav. Predvsem so sprejeli vrsto zakonskih osnutkov, s katerimi bodo izvedli nekatere spremembe v proračunu za leto 1966.

VAŽNO ZA INTERNIRANCE V NACISTIČNIH TABORIŠČIH

22. t.m. zapade rok za vložitev dodatnih dokumentov za odškodnino

Ta rok je nepreklicen in kdor ga bo zamudil mu že predložene prošnje ne bodo upoštevali

Bivše internirance v nacističnih taboriščih in svojce umrlih v taboriščih ponovno opozarjamo, da 22. t.m. zapade rok za predložitev dokumentov, ki morajo biti priloženi k prošnji za izplačilo odškodnine. Še dobrih deset dni je torej čas, da upravičenci, ki so pravočasno že vložili prošnjo, pošljejo tiste dokumente, ki jih niso prej poslali. Kakor prošnjo je treba tudi dokumente poslati s priporočenim pismom s povratnico na naslov: *Ministero del Tesoro — Direzione generale Pensioni Guerra — Ufficio Indennizzi ai colpiti da persecuzioni nazional-socialiste — Via Dalmazia 28 — Roma.*

Kdor je pravočasno vložil prošnjo za odškodnino, je prejel obvestilo, da je njegova prošnja prispela. Na obvestilu je navedena številka, pod katero je bila prošnja registrirana. To številko je treba napisati v spremnem pismu, ko se pošljejo dokumenti na omenjeni naslov.

Izvedeli smo, da nekateri niso še prejeli obvestila, da je njihova prošnja prispela in tako ne vedo, pod katero številko je bila njihova prošnja registrirana, ali ču je sploh prispela v Rim. Tem priporočamo, da takoj pišejo na omenjeni naslov s prošnjo, naj jim nemudoma odgovorijo, kako je z njihovo prošnjo. Obenem pa naj pošljejo dokumente v priporočenem pismu s povratnico (raccomandata con ricevuta di ritorno). Če tega ne bodo storili v določenem roku (do 22. nov.) ne bodo potem več imeli možnosti, ker je omenjeni rok za predložitev dokumentov nepreklicen.

Rok za predložitev manjkajočih dokumentov je bil ponovno odprt z dekretom predsednika republike, ki je bil objavljen v Uradnem listu 22. avgusta, ker je bilo mnogo prošenj z nezadostno dokumentacijo. Z istim dekretom je bila tudi podaljšana za eno leto doba, v kateri mora posebna komisija proučiti vse prošnje. To pomeni, da bodo začeli z izplačevanjem odškodnine, če bo šlo vse v redu, šele ob koncu prihodnjega leta, ali v začetku leta 1968, to je 23 let po koncu vojne, 5 let po izidu dekreta predsednika republike o izplačilu odškodnine in 7 let po zadevnem dogovoru med italijansko in zahodnonemško vlado.

Vsak komentar bi bil odveč!

Odposlanstvo iz Latisane pri predsedniku Berzantiju

Po seji deželnega sveta je predsednik deželnega odbora Berzanti sprejel odposlanstvo zastopnikov Latisane, sestavljeno iz tajnikov in drugih predstavnikov strank KD, KPI, PSI, PSDI, PLI in MSI. Delegacija je opozorila dr. Berzantija na hudo razočaranje in skrb prebivalstva spričo posledic poplave ter poudarilo, da je treba čimprej poskrbeti, da se obnovi v kraju gospodarsko in socialno življenje. Dr. Berzantiju so tudi nakazali ukrepe, ki so potrebni v ta namen. Med drugim je delegacija zlasti poudarila potrebo po podelitvi nujnih kreditov trgovcem, da lahko obnovijo svoje zaloge blaga. Berzanti je zagotovil, da bo storila dežela vse, kar je v njeni moči, zlasti pa da se obnovi proizvodna učinkovitost kmetijstva, industrije, trgovine in obrtništva.

Peticija Karnijcev deželnemu svetu

Včeraj je odposlanstvo Karnijcev, ki ga je vodil svetovalec De Caneva (KPI) obiskalo predsednika deželnega sveta de Rinaldinija ter mu izročilo peticijo, podpisano po 1433 prebivalcih Karnije. V peticiji navajajo razne potrebe in zahteve Karnije, da bi pospešili njen gospodarski in socialni razvoj. Peticija vsebuje 12 točk, v katerih so navedena razna potrebna javna dela, pogozdovanje, živinoreja, turizem, ljudska stanovanja itd.

Berzanti bo predaval o novi deželni finančni družbi

Na pobudo tržaške trgovinske zbornice bo predsednik deželnega odbora dr. A. Berzanti prihodnji petek (11. novembra) ob 18. uri predaval o «Vlogah in perspektivah nove deželne finančne družbe». Predavanje bo v kongresni dvorani trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò št. 5 s pričetkom ob 18. uri. Glede na to, da bo nova finančna družba v prihodnje lahko občutno vplivala na razvoj najrazličnejših gospodarskih dejavnosti v okviru dežele, je pričakovati, da se bodo predavanja udeležili številni predstavniki poslovnega življenja iz vse dežele

LADJE V PRISTANIŠČU

Illiria, Palladio, Borea, Pacinotti, Adige, Vivaldi, Geremia, Cesare, Salpa II, D'Amico, Antonio, Monte Berico, Ausonia (It.); Orebič, Vipava, Marko Marulić (Jug.); G. Calitsis, Sas, Tavros, Mitera (Gr.); Carmela (Izr.); Eusakan (Niz.); Al Zakazik (ZAR); Loide Brasil, Buarques (Braz.); Mati (Al.); S. Maastricht (Niz.); Export Challenger (ZDA); Indian Triumph (Ind.); Valeria, Old Oak, Coral (Pa.); Kaykata Maru (Jap.); Weter (SZ); Alexandra I (Li.); Al Fares (Liban.).

NALEZLJIVE BOLEZNI

V razdobju od 31.10. do 6.11. so v tržaški občini zabeležili naslednje število primerov raznih nalezljivih obolenj: škrlatinka 9, paratifus 1, meningitis 1, ošpice 1, norice 1, vnetje priušesne slinavke 8, nalezljivo vnetje jeter 2.

DANAŠNJA ZBOROVANJA

KPI: ob 10.30 v kinu Alabarda zborovanje upokojencev. Govoril bo sen. Umberto Fiore, glavni tajnik Italijanske zveze upokojencev in Arturo Calabria, deželni svetovalec KPI in tajnik Nove delavske zbornice CGIL. Popoldne ob 16. uri v kinu Verdi v Miljah enako zborovanje pod predsedstvom Emilia Semilija.

Ob 11. v Ul. dell'Istria - vogal Ul. Ponziana (Jole Burlo); ob 12. na Trgu Oberdan (Claudio Tonel); ob 17. na Borznem trgu (inž. Antonino Cuffaro); ob 18. na Trgu Garibaldi (Silvano Bacicchi).

PSI-PSDI: ob 17.30 na Kolonkovcu - zasilne hiše (slovenski govornik in Lonza); ob 15.30 na rebri pri Sv. Ani (Poggio S. Anna) nebotičniki (Lovero); ob 16.30 v Ul. Catalani 2 (Lovero); ob 18. na Trgu Goldoni (Pittoni, Pierandrei in Balzano).

PSIUP: ob 10.30 na Općinah (Francesco Franco), ob 12.15 pri izhodu iz ladjedelnice Sv. Marka (Francesco Franco), ob 17. na Trgu Garibaldi (Elio Luches), ob 18.30 na Trgu republike (Fausto Monfalcon).

Tatovi na delu

Tatovi so ponoči vedno na delu in predvsem kradejo motorna kolesa ali pa predmete v notranjosti parkiranih avtov. Predvčerajšnjim se je 20-letni radiotehnik Dušan Ražem iz Bazoviške ulice 14 zglasil na letečem oddelku in prijavil tatvino vespe TS 32115, ki jo je bil pustil v Ul. Petrarca v bližini stavbe št. 8. Vespa je bila vredna 100.000 lir.

27-letni trgovec Orlando Pecar s Pendice Scoglietto 5-1 je predvčerajšnjim na komisariatu Kolonje prijavil tatvino rezervnega kolesa in plašča v skupni vrednosti 63.000 lir. Pecar je pustil svoj avto TS 81731 blizu doma, ponoči pa so tatovi s silo odprli vrata avtomobila in odnesli omenjena predmeta. Preiskavi sta v teku.

Gledališča

VERDI

Danes z «Atilo» otvoritev sezone

Danes se bo v gledališču Verdi začela operna sezona 1966-67 z gala predstavo Verdijeve opere «Atila», ki v Trstu ni bila uprizorjena že več kot eno stoletje in ki predstavlja zaradi tega dejansko novost.

V glavni vlogi bo nastopil sloviti bolgarski basist Boris Christoff, v ostalih važnejših vlogah pa bodo nastopili sopranistka Marcella de Osma, tenorist Ruggero Bondino in baritonist Silvano Carroli. Nastopila bosta še Raimondo Botteghelli in Vito Susca.

Opero bo dirigiral Oliviero de Fabritiis, zborovodja je Aldo Danieli, režiser pa Aldo Mirabella Vassallo. Scene je po osnutkih Lorenza Chiglie izdelal Sormani.

Predstava velja za red A v vseh prostorih.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja razpoložljivih vstopnic samo za zgornjo galerijo (loggione), ker so vsi ostali sedeži razprodani.

Razstave

Slikar Andrej Košič, goriški rojak iz rupe razstavlja svoja dela v pasaži Rossoni do 11. novembra.

Kino

Nazionale 15,30 «La battaglia dei giganti» Todd A-O 70 mm, Technicolor, Henry Fonda, Robert Shaw, Dana Andrews, Annamaria Pierangeli.
Excelsior 16,00 «Il grande colpo dei 7 uomini d'oro» Technicolor, Philippe Leroy, Rosanna Podestà.
Fenice 16,00 «A Sud-Owest di Sonora» Western v technicoloru, Marlon Brando.
Eden 16,00 «La calda preda» Eastmancolor, Jane Fonda. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 15,30 «Come rubare un milione di dollari... e vivere felici» Technicolor, Audrey Hepburn, Peter O'Toole.
Ritz (Ul. S. Francesco 10) 16,00 «Per pochi dollari ancora» Technicolor, Giuliano Gemma.
Alabarda 16,30 «I proibiti amori di Tokyo» Yusuke Watanabe. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16,30 «Amburgo squadra omicidi» Ingrid Andree. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16,00 «Arabesque» Technicolor, Sophia Loren, Gregory Peck.
Aurora 16,30 «La 18 spia».
Garibaldi 16,30 «Agente Coplan — missione spionaggio» Virna Lisi, Zadnji dan.
Capitol 15,00 «My Fair Lady» Technicolor, Todd A-O, Audrey Hepburn.
Impero 16,30 «Mary Poppins».
Moderno 16,00 «Nodo scorsoio» Troy Donahue, Jeo Haetherton, Barry Sullivan.
Vittorio Veneto 16,00 «Controssesso» Ugo Tognazzi, Nino Manfredi. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 16,00 «Magia d'estate» Technicolor, Dorothy Mac Guire. Sledi barvna risanka «Pippo al mare».
Astra 16,30 «Casanova 70» Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia 16,00 «L'ora del grande attacco» Dirk Bogarde, Dinah Sheridan.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na št. 90-235.

OBMEJNI PREHODI NA TRŽAŠKEM PODROČJU

Letos v oktobru nad 3.100.000 prehodov ali še enkrat več kot v lanskem oktobru

V primerjavi s septembrom je promet nazadoval zaradi poslabšanja vremena in upadanja mednarodnega turizma

Na obmejnih prehodih na Tržaškem so v pretekleme oktobru zabeležili 1,611.584 prehodov v mednarodnem ter 1,500.217 prehodov v maloobmejnem prometu. V primerjavi s septembrom je promet v obeh primerih nazadoval, seveda predvsem zaradi znatnega poslabšanja vremena. V septembru so namreč na obmejnih prehodih zabeležili 2,342.850 prehodov v mednarodnem in 1,602.233 prehodov v maloobmejnem prometu. V lanskem oktobru pa sta znašali obe postavki znatno manj kakor letos: v mednarodnem prometu 633.028, v maloobmejnem pa 1,045.039 prehodov.

Podrobnejši pregled oktobrskega prometa kaže, da je v tem mesecu prekoračilo mejo s potnim listom 908.800 italijanskih in 702.784 tujih državljanov. Pri Italijanih so obmejni organi zabeležili 453.894 prehodov v smeri proti Trstu in 454.906 prehodov v smeri iz njega; pri tujcih pa 346.258 prehodov v smeri proti Trstu ter 356.526 prehodov v nasprotni smeri. Kar se tiče tujih državljanov so bili tudi v oktobru najbolj številni Jugoslovani, ki so dali sami 476.600 prehodov; na drugem mestu so bili zahodni Nemci s 60.700 prehodi, na tretjem Avstrijci s 44.000, na četrtem Angleži z 28.100, tem pa so sledili Francozi z 22.800, Švicarji z 12.900, Grki z 9.200, Američani z 8.300, Švedi s 5.600, Belgijci s 4.900 ter Nizozemci s 4.000 prehodi.

V maloobmejnem prometu so v v oktobru na prehodih našega področja našteli 968.752 italijanskih državljanov (od tega jih je 483.729 potovalo v smeri iz Trsta ter 485.023 v nasprotno smer) ter 531.465 Jugoslovanov (265.170 v smeri proti Trstu ter 266.295 v nasprotno smer). Kakor omenjeno, je dal ta promet v oktobru 1,500.217 prehodov v obe smeri. Glede števila prehodov je bil kakor običajno na prvem mestu blok pri Škofijah (785.100 prehodov), na drugem pa prehod pri Fernetičih (393.000); sledili so po vrsti prehodi pri Pesku (92.600), Šentjerneju (88.700). Lipici (44.400), Repentabru (19.200), Orehu (19.000), Prečniku (12.000), Sv. Barbari (11.200), v Camporah (10.400), pri Cerejih (7.500 ter na Općinah (7.400 prehodov).

V SOBOTO IN NEDELJO V POMORSKI POSTAJI

Strokovno srečanje o pristaniškem delu

V soboto in nedeljo bo na tržaški pomorski postaji 8. vsedržavno srečanje strokovnjakov, ki sodelujejo pri mednarodni ustanovi International Cargo Handling Coordination Association. Organizacija se ukvarja predvsem z vprašanji, ki se nanašajo na pristaniško delo in na blagovni promet v meddržavnem merilu. Tržaškega zasedanja se bo udeležilo kakih 70 strokovnjakov in predstavnikov poslovnih krogov; prisotni pa bodo tudi zastopniki tukajšnjih Javnih skladišč in pa ministrstva za trgovinsko mornarico.

Glavni predmet razprave bo proučitev uradne spomenice, ki so jo predložili italijanski strokovnjaki v zvezi z uvajanjem tako imenovanih «containerjev» v pristaniškem prometu. Poleg tega bodo strokovnjaki razpravljali tudi o poročilu podravnatelja Javnih skladišč ing. Colauttija o koristih, ki bi jih imele ladje, opremljene za promet s containerji za nadaljnji razvoj blagovnega prometa v našem pristanišču. Napovedan je tudi nastop predsednika podjetja Shell Italiana ing. Guicciardija ki bo poročal o izsledkih proučevanj, ki jih je na tem področju pred časom opravilo omenjeno podjetje.

Približno o isti temi je govoril na običajnem tedenskem srečanju (v ponedeljek zvečer) tukajšnjih voditeljev krščanskodemokratske stranke na gradu Sv. Justa opolnomočeni upravnik Tržaškega Lloyda in sorodne plovne družbe Adriatica ing. Cirrincione, ki je poudaril predvsem veliko zmanjšanje proizvodnih stroškov, do katerega je mogoče priti z uvedbo containerjev v pristaniškem delu. Govornik je v tej zvezi omenil, da je treba za to delo predhodno temeljito pripraviti potrebne pristaniške naprave. V našem pristanišču bi bilo mogoče pravočasno kreniti na to pot in sicer s tem, da bi namenili prometu s containerji pomol VII, ki je zdaj v gradnji. V tem pogledu bi imelo naše pristanišče celo velike prednosti pred Genovo in Neapljem, kjer se tudi pripravljajo na uvedbo containerja, a jim za to primanjkuje potrebni prostor.

Pri prečkanju ceste jo je podrl avtomobil

Včeraj zjutraj so na otorinolaringoiatrični oddelek bolnišnice sprejeli 52-letno gospodinjo Atilijo Ivančič vd. Grižonič iz Gažonov pri Šmarjah št. 91, ki je malo prej postala žrtev prometne nesreče. Ženska je blizu stavbe št. 71 prečkala Ul. Giulia. Tedaj je v smeri proti Sv. Ivanu z avtom TS 73581 privozil 48-letni Vincenzo Turco iz Ul. Flavia-Zavlje št. 20 in Ivančičevo podrl. Pri nesreči se je ženska pobila po nosu in začela krvaveti, si verjetno prebila nosno kost ter se ranila po kolenih. Zdraviti se bo morala 8 dni.

VOLILNA PANORAMA

Danes na pobudo KPI zborovanji upokojencev v Trstu in Miljah

Vrsta zborovanj združenih socialistov - Coloni (KD) zavrnil kakršno koli «liberalno alternativo»

Volilna kampanja se vedno bolj razvnema. Zborovanja po mestnih trgih in ulicah so vedno številnejša tako da se skoraj ves dan slišijo govorniki, ki vsak po svoje prikazujejo volivcem politični in gospodarski položaj mesta, ter jih vabijo, naj oddajo svoj glas za to ali ono kandidatno listo.

Tržaška federacija KPI prireja danes ob 10.30 v kinu «Alabarda» zborovanje upokojencev, na katerem bosta govorila generalni tajnik Italijanske zveze upokojencev senator Fiore in tajnik Nove delavske zbornice Calabria. Podobno zborovanje bo federacija KPI priredila tudi popoldne ob 16. uri v kinu «Verdi» v Miljah, ki mu bo predsedoval tajnik pokrajinske ustanove INCA in kandidat za občinske volitve Semilli.

Tiskovni urad PSI-PSDI sporoča, da je sinoči govoril na Pončani za združeno socialistično listo prof. Lonza, ki je predvsem polemiziral s komunisti. V Ul. Capodistria pa je prof. Lonza zavrnil «žaljive trditve misovcev in liberalcev o nameri socialističnih voditeljev, da bodo prisilili morebitne izvoljene italijanske kandidate na listi PSI, da podajo ostavko v korist enega slovenskega kandidata». Za isto kandidatno listo je govoril na Ponterošu Pierandrei, ki je poudaril predvsem pomembnost socialistične združitve. Kandidat liste PSI-PSDI Lovero pa je poudaril potrebo po sindikalni enotnosti kot posledico socialistične združitve.

Tiskovni urad KD pa sporoča, da je včeraj namestnik pokrajinskega tajnika Coloni govoril v Žavljah, kjer da je med drugim zavrnil kakršno koli «liberalno alternativo» in poudaril, da je treba sodelovanje med sredinskimi strankami postaviti med zgodovinske spomine. Namestnik pokrajinskega tajnika KD Vigini pa je govoril v Rocolu, kjer je obravnaval predvsem upravna vprašanja mesta in dejal, da sta občina in pokrajina pod vodstvom levega centra imeli važno besedo pri reševanju gospodarskih vprašanj, Demokristjanski kandidat Celli je na zborovanju na Trgu Cavana govoril o urbanističnih vprašanjih Trsta, medtem ko je kandidat Ceschia pri Sv. Jakobu poudaril predvsem vprašanje preureditve ladjedelske industrije ter je glede tega vprašanja polemiziral s komunisti.

Obvestilo Acegata potrošnikom toka, plina in vode

Acegat ponovno sporoča, da ne bo več pošiljal posebnih dopisnic, na katerih so potrošniki navajali podatke o dvomesečni uporabi toka, plina in vode. Vodstvo Acegata je namreč sklenilo, da bo vsako drugo dvomesečje izstavljalo račune za potrošeni tok vodo in plin na podlagi prejšnje potrošnje, pri čemer pa bo upoštevalo različne klimatske razmere, saj ni potrošnja v vseh mesecih enaka. Na ta način bo potrošnik rešen vseh skrbi in mu ne bo treba več vsake štiri mesece ugotavljati na številčih potrošnje ter pošiljati dopisnic z ugotovljenimi podatki. Tako tudi ne bo več noben potrošnik prisiljen, da bo moral plačati potrošnjo kar za štiri mesece skupaj, kot se je dogajalo doslej, če ni poslal dopisnice.

Če bo izdan račun za razdobje, v katerem potrošnik sploh ni trošil toka vode in plina, ker je bil odsoten ali iz drugih razlogov, bodo morebitno plačano vsoto upoštevali kot predujem na prihodnji račun, ali pa bodo potrošniku v posebnih primerih vrnili denar.

Na ta način bo podjetje tudi prihranilo stroške za tiskanje dopisnic ter njihovo dostavo na dom kakor tudi druge upravne izdatke. Po mnenju Acegata bo novi sistem prispeval k temu, da se poenostavijo odnosi med potrošniki in podjetjem. Ravnateljstvo pa vabi vse potrošnike k sodelovanju, saj morajo upoštevati, da prinaša novi sistem določene olajšave.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Jugoslovanski avtomobilist obsojen zaradi povzročitve smrtne nesreče

Obtoženi Frane Kolnik, ki je pridržan v zaporu, obsojen na eno leto in pol zapora - Proti strogi obsodbi je vložil priziv

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Corsi, tožilec Ballarini zapisnikar De Paoli, obramba Roncelli, zastopnika zasebne stranke Annoscia in Sardos), se je moral zagovarjati 20-letni jugoslovanski državljan Frane Kolnik, rojen v Ljubljani, a stanujoč v Kopru - Župančičeva 15, ki je bil obtožen, da je nenamerno ubil 56-letnega Agostina Porcelluzzija iz Ul. Gravisi 2/3.

Prometna nesreča, ki je Kolnika pripeljala pred tržaške kazenske sodnike, se je pripetila 25. oktobra zvečer okoli 19. ure v bližini poslopja št. 60 v Ul. Flavia. V tistem trenutku je deževalo, vidljivost ni bila prav dobra in tudi cestna razsvetljava je na tistem mestu nekoliko pomanjkljiva. Tedaj se je Kolnik peljal z avtom fiat 600/D s koprsko registracijo KP 52-23 iz Trsta proti Kopru. V avtu sta bila z njim 22-letni Kajetan Srdoč in 20-letna Radmila Srdoč. Dekle je sestra Kajetana Srdoča in Kolnikova zaročenka.

Dinamika nesreče je bila zelo zapletena. Kolnik je izjavil, da je nenadoma zagledal pred seboj senco in da je trenutek nato trčil v človeka. Trdil pa je, da se je ta pripetila izven zebrastega prehoda za pešce. Priznal je, da je opazil na svoji desni strani neki avto, ki je bil že skoraj ustavljen, ali pa se je le počasi pomikal naprej.

Potek nesreče sta opisala, seveda po svoje, dva očividca. Predvsem so karabinjerji poiskali šoferja avtomobila «fiat 500», ki se je po izjavi nekaterih prič ustavil, da bi dovolil prehod po zebrastem prehudu Porcelluzziju. Res pa je, da je ta avtomobilist odšel naprej takoj po nesreči in da so ga agenti našli šele nekaj ur pozneje. Kolnikov zagovornik je tudi na obravnavi poudaril čudno obnašanje te priče, saj so ga morali sodniki poklicati na obravnavo s pomočjo karabinjerjev.

Za sodnike pa je bilo pričevanje Lucia Castellanija (ta je bil namreč šofer «fiata 500») skoraj odločilno. Castellani je namreč izjavil, da se je on ustavil ter da je v istem trenutku opazil, kako mu je izza hrbta pribrzel Kolnikov avto, in sicer z veliko hitrostjo. Zagovornik je skušal sicer izpodbijati to tezo, češ da se ne more oceniti hitrost kakega avta, ki prihaja od zadaj, toda žal je tudi priča Bruno Baldas izjavil, da je bila hitrost Kolnikovega avta zelo visoka: od 70 do 80 km na uro.

Zastopniki zasebnih strank (pet po številu) so zahtevali naj sodniki spoznajo obtoženca za krivega in da naj ta poravna vso moralno in materialno škodo. Samo en zastopnik je zahteval okoli 15 milijonov lir odškodnine.

Javni tožilec je s svoje strani zahteval, naj sodniki obsodijo Kolnika na 3 leta zapora in na 10.000 lir denarne kazni. Tožilčeve zahteve so bile v skladu z novimi zakonskimi določbami, ki predvidevajo tudi do pet let zaporne kazni za nenamerne umore.

Obtoženčev zagovornik odv. Roncelli se je krčevito boril, da bi znižal zaporno kazen vsaj na 1 leto zapora (v tem primeru bi bila ta le pogojna), toda sodniki so obsodili Kolnika na 1 leto in 6 mesecev zapora ter na 8.000 lir denarne kazni. Ker je mladenič v zaporu, ga niso izpustili na svobodo. Poleg tega bo moral plačati 150.000 lir zastopnikom zasebnih strank, a o odškodnini bodo razpravljali na pristojnem sodišču. Na srečo je Kolnik zavarovan ter so v teku pogajanja za poravnavo škode. Takoj po obravnavi je obsojenec vložil priziv proti razsodbi.

Sodniki so mu tudi odvzeli pravico, da upravlja avto z jugoslovansko šofersko izkaznico na italijanskem ozemlju.

Včeraj se je nadaljevala tudi obravnava proti obtožencem, ki se morajo zagovarjati zaradi ponarejanja menic, goljufij in podobnega Na dnevnem redu je bilo še vedno zaslišavanje številnih prič. Sodniki bi jih morali zaslišati okoli 70, toda mnogi niso bili prisotni. V petek bodo sodniki zaslišali še 6 prič in potem zaključili dokazni postopek. Včeraj se je prikazal na sodišču tudi en obtoženec, ki do sedaj ni bil nikoli prisoten: Giuseppe Izzinoso. Moški, ki je poznan iz procesov proti Indelicatu in Pietrobonu, je izjavil zapisnikarici (g.ční Lidii Sferco), da mu ne gre za to, da i.. prisostvoval obravnavi. Želel pa bi, da bi mu sodniki ne prisodili več kot 6 mesecev, kajti v tem primeru bi bil deležen amnestije.

JUGOSLOVANSKA BEGUNCA ZA ZAPAHI

Spečemu pijanca pobrala denar, uro in dva prstana

Eden od njiju je v neki trgovini plačal račun s francoskimi bankovci izven obtoka

Agenti letečega oddelka policije so prejšnje dni imeli opravka z dvema Jugoslovanoma, ki sta zagrešila tatvino, eden pa tudi goljufijo. Gre za 22-letnega Mira Količa iz Splita in 20-letnega Borisa Antolača z Reke. Oba so agenti prijavili sodišču in ju bodo danes odpeljali na javno tožilstvo.

20. oktobra se je na letečem oddelku zglasil 47-letni kramar Michele Romito s Trga Venezia 6 in prijavil tatvino dveh zlatih prstanov, zapestne ure in 36.000 lir. Romito je prejšnjega dne v družbi nekega Pepija popival v nekem baru v Ul. Capitelli 3. Bilo je že pozno, ko je zapustil lokal, potem pa legel na Trgu Cavana in zaspal. Ko se je sredi noči prebudil in odšel domov, je ugotovil, da so ga okradli.

Dva dni kasneje je Romito na Ponterošu srečal nekega znanca policije in ga obdolžil, da ima njegovo ukradeno zapestno uro. Izkazalo se je, da znanec policije ni imel opravka s tatvino. Povedal je, da mu je uro za nekaj denarja izročil neki Jugoslovan. Na podlagi opisa so policisti kmalu iztaknili Antoliča in tako je prišlo na dan, da sta on in Količ domov grede zagledala pijanega Romito ter mu pokradla omenjene predmete.

Toda ni še konec. Pri Količu so agenti našli 100 francoskih frankov izven obtoka in spomnili so se, da je neki moški v trgovini z o

SE TIRANA ODDALJUJE OD PEKINGA?

Albansko vodstvo ni navdušeno nad «kulturno revolucijo»

V celem nizu slavospevov na račun Kitajske se je najpomembnejše dogajanje na Kitajskem le enkrat omenilo

V zadnjem mesecu in kaj več je bilo več priložnosti, da bi Tirana pokazala Pekingu svojo brezmejno predanost in svoje navdušenje nad vsem, kar se na Kitajskem dogaja, začenši s proslavo 17. obletnice kitajske revolucije (1. oktobra) pa do referata na 5. kongresu albanske stranke dela (1. novembra).

Medtem je eksplodirala četrta kitajska jedrska bomba; prišel je na vrsto albanski minister za zunanje zadeve s svojim govorom v generalni debati ZN; podpisan je bil sporazum o kitajski pomoči albanski industriji nafte; razvila se je široka propagandna dejavnost pred kongresom in pred 25-letnico ustanovitve partije.

Bilo je torej priložnosti na pretek. In so te priložnosti bile izkoriščene v tistem obsegu, kot oi bilo pričakovati in kot bi bilo logično glede tega na veliko povezanost med Tirano in Pekingom? Ko analizira albanske nastope ob teh priložnostih, opazovalec ugotovi, da se — za veliko razliko od prejšnjih let, ko se je v Tirani hvalilo vse, kar se je na Kitajskem dogajalo — sedaj opažajo znaki določene rezerviranosti nasproti nekaterim aspektom kitajske politike.

Pri proučevanju uradnih in poluradnih tekstov, ki so po navadi polni slavospevov na račun Kitajske, je umestno razmotriti ne le tisto, kar v teh slavospevih vidimo, pač pa tudi to, česar v njih ni. Uvodnik partijskega glasila «Zeri i populit» n.pr. je 23. oktobra bil posvečen Kitajski v zvezi s podelitvijo kredita albanski industriji nafte. V tem uvodniku glasilo dviga v nebesa vse, kar se na Kitajskem dogaja, in sicer, da je Kitajska «trdnjava socializma», da sta Enver Hodža in Maocetung «kovača prijateljstva, ki temelji na načelih proletarskega internacionalizma», da je «kitajsko ljudstvo doseglo velike zmage v socialistični izgradnji» itd. O vsem se govori, le o tistem ne, kar je trenutno Pekingu najbolj pri srcu — in sicer o «kulturni revoluciji». O tem ni niti besede, pa čeprav je znano, da Albanci niso nikoli skoparili v pohvalah Kitajski.

V brzojavki Enverja Hodže, Mehmeta Šehuja in Hadžija Lešija, treh najvišjih albanskih voditeljev ustreznim pekinškim osebnostim ob 17-letnici proglasitve LR Kitajske, torej v dokumentu, ki po navadi strnjuje politiko določenega trenutka, je bilo rečeno veliko tega, kar Kitajcem prija, toda v petsto besedah te brzojavke ni niti ene, ki bi kakor koli omenila ali vsaj namignila na «kulturno revolucijo»!

Na svečani akademiji ob isti priložnosti v Tirani je kitajski odpravnik poslov Vanhsihsuen obširno govoril o kitajski politiki in v okviru tega poudaril aspekte, smotre ter razredno vsebino «velike kulturne proletarske revolucije». Govornik z albanske strani je bil predsednik vlade Šeku, ki je hvalil Kitajsko in njeno politiko, toda v 500 besedah le enkrat omenil «kulturno revolucijo». Če se ve, ob kakšni priložnosti je bilo to izrečeno in s kakšnim odnosom podrejenosti Kitajski, je neomenjanje najbolj značilnega političnega dogajanja na Kitajskem več kot značilno.

Še ena brzojavka z istimi podpisi, ki je bila poslana v Peking 20. oktobra, da bi se poudarilo, kako je «uspešni poskus na daleč vodene rakete z jedrskim izstrelkom dogodek velikega zgodovinskega pomena», govori v svojih 400 besedah o marsičem, vendar niti z eno besedo ne omenja «kulturne revolucije».

Albanski minister za zunanje zadeve N. Nase je v generalni skupščini ZN imel 30. IX. velik govor. Osnovni motiv njegovega govora je bila kitajska politika. Toda niti omenil ni «kulturne revolucije».

«Odsotnost» navdušenja nad kitajsko notranjo politiko, ki se izraža tudi v «kulturni revoluciji», je prišla tembolj do izraza, ker je osnovna linija albanske stranke bila podpora kitajski zunanji politiki. Njegova analiza mednarodnega stanja povsem soglaša s kitajsko analizo, da je med «hruščevjanskimi revizionisti» in ameriškimi imperialisti prišlo do zveze, ki je uperjena proti Kitajski, da je miroljubno sožitje strup za ljudstvo, da je edina pot oboroževanje in da srednje poti ni. Zato ne preostane drugega kot — solidarnost s Kitajsko, da bi se ohranil svetovni socializem — kot je zatrdil Enver Hodža.

Vojna v Vietnamu je služila Enverju Hodži, da prikaže to svojo (in kitajsko) tezo o sovjetsko-ameriški «sveti zvezi»: Moskva sabotira vietnamsko ljudstvo v njegovi borbi. Toda svojevrsten incident je bila brzojavka, — ki jo je Hošiminh poslal albanskemu kongresu: «Izražam globoko hvaležnost Kitajski, *Sovjetski zvezi in drugim socialističnim državam za* njihovo aktivno podporo in iskreno pomoč našemu ljudstvu...» Očitno je, da kitajsko-albanska teza o sovjetskem izdajstvu ni našla opore tam, kjer bi jo bila morala.

Čeprav je podprl Kitajce v njihovi zunanji politiki, se Enver Hodža ni lotil «kulturne revolucije» in s tem tako Kitajcem kot ostalemu svetu dal na znanje, da Albanija ne soglaša s tistim, kar se danes dogaja na Kitajskem. V tem trenutku je težko pojasniti, ali naj to pomeni opozorilo Kitajski, da naj razmisli o posledicah «kulturne revolucije», ali pa gre za strah samega albanskega vodstva, da bi podoben kurz v Albaniji znal biti poguben za sam režim v Tirani. Morda pa gre le za pritisk, da bi Kitajska dala več pomoči.

Določeni odstavki referata Enverja Hodže bi se mogli razlagati tudi kot odstopanje od «revolucionarne» linije totalne borbe. Šef albanske stranke je dal naslutiti, da bi Albanija želela dobre odnose z drugimi državami, posebno s tistimi iz vzhodne Evrope, z državami Balkana in Jadrana. To se sicer ločuje od besed, kot so «z odvratnostjo je treba odkloniti miroljubna gesla hruščevjancev», vendar pa se vsiljuje vprašanje: pri katerih mislih in izrazih Enver Hodža taktizira? Ali bi se iz vsega tega dalo sklepati, da Albanija noče porušiti vseh mostov s svetom, v katerem dejansko živi.

Določeni novi znaki distanciranja od Kitajske so v vsakem primeru vendarle zanimivi.

J. PALAVRŠIČ

«Fantazija» (M. Magajna)

«Avala-film» namerava snemati film o sarajevskem atentatu

Film «Vojna in mir» je dokončan

BEOGRAD, 8. — *Beograjsko filmsko podjetje «Avala film» se je odločilo, da bo napravilo film o sarajevskem atentatu, ki je član «Mlade Bosne» Princip s strelom iz samokresa umoril avstroogrskega prestolonaslednika nadvojvodo Franca Ferdinanda habsburškega ki bi moral zasesti prestol po smrti cesarja Franca Jožefa, in njegovo ženo princeso Sofijo. Kakor je znano, je ta atentat služil Avstro-Ogrski kot povod za napoved vojne Srbiji, to se pravi kot povod za začetek prve svetovne vojne.*

Beograjsko filmsko podjetje se je dogovorilo s prof. Vladimirom Dedijerjem, da bi smelo v ta namen uporabiti njegovo zgodovinsko delo «Sarajevo 1941».

Sedaj so v teku pogajanja z nekaterimi tujimi filmskimi podjetji za uresničenje tega načrta v koprodukciji. Režijo filma bi poverili poljskemu režiserju Vajdi, ki trenutno snema v Jugoslaviji film «Rajska vrata». Kar zadeva zasedbo glavnih vlog in predvsem nadvojvodo Franca Ferdinanda in njegovo ženo, vodstvo podjetja «Avala film» računa s sodelovanjem tujih filmskih umetnikov.

Tudi drugo jugoslovansko filmsko podjetje in sicer «Bosna film» iz Sarajeva je imelo v načrtu film, ki bi bil posvečen atentatu v Sarajevu. V ta namen je v letošnjem avgustu izmenjalo nekaj misli z Giuseppom De Santisom, ki se je ponudil, da bi prevzel režijo tudi za film «Na Drini most» po slovitem delu jugoslovanskega nobelovca Iva Andrića.

MOSKVA, 8. — *Pred dvema tednoma, 28. oktobra, so posneli zadnje kadre za veliki film «Vojna in mir». Tako poroča moskovski časopis «Sovjetska Rusija». Film je delal Sergej Bondarčuk in prva dva dela «Andrej Bolkonski» in «Nataša Rostova» sta bila že končana in prikazana občinstvu v Moskvi, medtem ko sta bila druga dva dela dokončana šele sedaj, vendarle šele v grobem smislu, ker bosta dostopna občinstvu šele v prihodnjem letu tako da bo ves ta film v štirih delih v celoti prikazan šele ob 50. obletnici oktobrske revolucije.*

S. L.

TUDI ALPSKI SVET JE SPELEOLOŠKO ZANIMIV

V gornjem Posočju so našli novo jamo

Ob cesti na Mangart je na višini 2000 m vhod v jamo, ki je letos ne bodo mogli raziskati, kar preprečujejo vremenske razmere

Slovenski Kras z obilico kraških objektov in pojavov je ustvaril temelje svetovnemu jamoslovju. Po tem našem, kakor mu danes pravimo klasičnem Krasu, so se zgledovali jamoslovci po vsem svetu, ko so tudi doma začeli raziskovati zanimive kraške pojave in prodirati vedno globlje v notranjost naše zameljske skorje.

Obilica kraških objektov v tem našem klasičnem delu naše zemlje pa je nekako odtegnila naše jamoslovce od alpskega sveta tako, da so nas drugi narodi, posebno Avstrijci, v raziskavi alpskih kraških pojavov celo prehiteli. Medtem ko imamo na Krasu raziskanih in registriranih že nad 3 000 objektov, smo pri raziskavi naših alpskih predelov v tako rekoč šele na začetku. Prva brezna v Kamniških planinah so jamarji raziskali šele po osvoboditvi. Nato je vzbudilo veliko pozornost Triglavsko brezno, ki pa bo zaradi obilice ledu ostalo še dolgo velika uganka. Posebno pozornost je letos vzbudila Pološka jama pri Tolminu, ki se je po dolžini že uvrstila na 4. mesto, čeprav jamarji še niso prodrli do njenega konca.

Medtem pa so marljivi idrijski jamarji prisluhnili govoricam o neki večji jami na Mangartu, katero so pred kakimi 20 leti že obiskali mladi rudarji iz Loga pod Mangartom. Dne 29. in 30. oktobra so jo s pomočjo nekega domačina resnično našli. Jama leži ob cesti, ki pelje na Mangart vendar že za prevalom proti Koritnici v višini kakih 2000 metrov. Odpira se pod Rdečo skalo, zato bo verjetno dobila tudi ime jama pod Rdečo skalo. Poteka najprej v rahlem padcu in postane že po 200 m izredno suha, tako da se na stenah tvori neka snov podobna soli, ki kemično še ni ugotovljena. V dolžini kakih 1000 metrov pa se začne strmo spuščati in bodo za nadaljnje prodiranje potrebne lestve, ki jih tokrat jamarji niso imeli s seboj in so tu tudi obtičali.

Zaradi velike višinske razlike do Koritnice, kjer pritekajo vode na površje in ki tvori torej njeno erozijsko bazo bi znala ta jama postati zelo zanimiva. Seveda pa so tudi tukaj vsa ugibanja odveč, ker je prav podzemlje tisto, kjer se ugibanja jamarjev le redkokdaj uresničijo. Prav Pološka jama nam je letos pokazala, da se konec nikdar ne da predvidevati. In če se bo nekaj podobnega ponovilo tudi na Mangartu, bomo imeli opravka z velikanko, ki bo vrhu vsega tudi v morfološkem pogledu zelo zanimiva.

Ko so se idrijski jamarji vračali proti Logu, je že močno snežilo. Letos torej ne bo mogoče nadaljevati z raziskavo, pač pa bo ta nova jama pritegnila domače in tuje jamarje že prihodnje leto. Zato si toliko bolj želimo, da bi se tudi jamarji v tem zanimivem predelu končno zganili in se organizirali, pri čemer bi jim morali pomagati predvsem turistični delavci. Idrijski jamarji so medtem že prisluhnili tudi govoricam o drugih jamah v tem alpskem svetu, ki postaja tudi v speleološkem pogledu vedno bolj zanimiv.

S. L.

PREJELI SMO

Libri e riviste d'Italia. Rassegna bibliografica mensile. N. 200. Anno XVIII. Ottobre 1966. Presidenza del Consiglio dei Ministri. Servizi Informazioni e proprietà letteraria. Roma.

Bücher und Zeitschriften Italiens. Bücherrundschau. — (Zweimonatlich). N. 4. Jahrgang IX. Juli-August 1966. Ministerpräsidium. Informationsdienste und Literarisches Eigentum. Rom.

Nad deset tisoč milj poti na komaj 12 m dolgem čolnu

WALLINGTON, 8. — Danes je prispela na Novo Zelandijo neka angleška družina, ki je opravila 10.400 milj dolgo plovbo po Indijskem oceanu. Pri tem pa je treba dodati, da je to pot opravila tudi 93-letna starka in to na ladjici, ki je komaj dvanajst metrov dolga.

Angleška družina Cole je odpotovala 8. januarja iz Mombasa v Keniji na krovu le večjega čolna «Galinule». Družino sestavljajo «poveljnik» ladje George Cole, ki je star 61 let, njegova žena Jean stara 50 let, 24-letna hčerka in 21-letni sin ter Georgejeva mati 93-letna Emily.

Ko so prispeli na Novo Zelandijo je 93-letna starka izjavila, da se zelo dobro počuti in da skoraj ne more verjeti, da je že prispela na cilj.

George Cole je izjavil, da ne izključuje možnosti, da bi se za stalno naselil na Novi Zelandiji. Vse bo odvisno od klime, je rekel. Za sedaj bodo Colejevi odšli v Nelson, da bi tam obiskali neko družino, ki je pred časom živela v njihovi bližini v Keniji. Nekaj časa se bo družina Cole ustavila v Otočnem zalivu, 24. novembra pa bo odpotovala proti Vaucklandu.

OB 49. OBLETNICI OKTOBRSKE REVOLUCIJE

Čičerin, ustvarjalec sovjetske diplomacije

2.

Čičérinovi predlogi zaslužijo, da se pri njih ustavimo. Med pripravami za konferenco v Genovi je Čičérin svoje misli nanizal v pismu, ki ga je poslal V.L. Leninu. To pismo je bilo prvič objavljeno šele leta 1959. V njem Čičérin oblikuje pacifistični program socializma za ves svet. To so globoke, daljnovidne misli, ki so hitele za desetletja naprej.

V začetku pravi Čičérin: «Gre za «najširši pacifistični program«, ki ga doslej nismo imeli, pa naj bi bil med temeljnimi poglavji našega nastopa. Dosedanja napotila CK vsebujejo samo posamezne odlomke. Zato se prvič lotevam celotne naloge.»

Ko tako Čičérin ugotavlja svojo prioriteto, razgrinja takle načrt:

«V sodobne rutinske mednarodne oblike moramo vpeljati nekaj novega, s čimer bi preprečili, da bi omenjene oblike postale orodje imperializma. To novo raste tako iz naših izkušenj in našega ustvarjanja, kakor iz ustvarjalnega življenja, ki poteka sredi rastočega razpadanja in krhanja imperialističnega sveta. Kot posledica svetovne vojne se je razširilo osvobodilno gibanje vseh zatiranih in kolonialnih narodov. Svetovni imperiji se tresejo. Naš mednarodni program mora uvajati v mednarodno dogajanje vse zatirane kolonialne narode. Treba je priznati vsem narodom pravico do odcepitve ali do home rule... Novost pri našem mednarodnem programu mora biti zahteva, da bi se konferenc in komisij udeleževali črnski in drugi kolonialni narodi enakopravno z evropskimi narodi in bi imeli pravico, ne dopustiti vmešavanja v svoje notranje življenje. Druga novost mora biti obvezna udeležba delavskih organizacij... Vendar ti dve novosti ne bosta zadostovali, da bi zaščitili zatirane narode in preganjane dežele pred premočjo imperializma, kajti peščica voditeljev kolonialnih narodov se lahko spremeni v lutke, prav tako kakor izdajalski delavski voditelji. Nadalje moramo določiti še načelo nevmešavanja mednarodnih konferenc ali kongresov v notranje zadeve posameznih narodov. Uvesti je treba prostovoljno sodelovanje in pomoč močnih slabim, ne da bi se drugi podrejali volji prvih.»

In Čičérin nadaljuje: «Tako se poraja pri nas zelo pogumen in popolnoma nov predlog: SVETOVNI KONGRES z udeležbo vseh narodov zemeljske oble na podlagi popolne enakosti, na podlagi priznanja pravice do samoodločbe vsem zatiranim narodom, pravice do popolne odcepitve ali do home rule, hkrati z udeležbo delavskih organizacij, katerih zastopniki naj sestavljajo tretjino delegatov kongresa. Namen kongresa naj bo doseči popoln sporazum, ne pa izvajati nasilje nad manjšino. Učinkuje naj s svojo moralno avtoriteto. Praktično naj sestavi tehnične komisije, ki naj bi izvedle naš najširši ekonomski program za svetovno obnovo... svetovni kongres naj ima samo moralno avtoriteto, naj bo prizorišče, kjer se potegujejo za sporazum. Arbitraža naj prepreči vojno.»

Ali niso ta načela danes splošno priznana? mnoga so zapopadena v ustanovni listini Organizacije združenih narodov.

Konkretni so Čičerinovi predlogi zoper vojno: splošno zmanjšanje oborožitve, prepoved podmornic, kemičnih plinov, minometalcev, ognjemetov in letalskega orožja.

Izredno zanimivi so predlogi z gospodarskega področja:

«Tehnične komisije, ki naj bi jih določil svetovni kongres, bodo pazile, da se bo izvajal najširši program svetovne obnove. Programa ne bi nikomur vsiljevali. Slonel bi na prostovoljnosti, v korist vsakega udeleženca. Pomoč bodo prejemali slabo razviti. Tako bo treba zasnovati železnice in plovne poti po rekah in morjih vsega sveta... Kapitalu razvitih dežel bomo predlagali, da se zgradi dolga železniška proga London-Moskva-Vladivostok (Peking)...»

Ne manj zanimivi so predlogi, kako urediti odnose med silnimi in slabimi deželami: «Sploh bo pomoč silnih slabim poglavitno načelo svetovne obnove, ki jo je treba izvajati ustrezno zahtevam gospodarske geografije in na podlagi načrtnega razdeljevanja sredstev. Do svetovne zlate valute bi lahko prišlo samo takrat, ko bi se s pomočjo silnih dvignile gospodarsko slabotne dežele; ta dvig bi bil vsem koristen... S tem, da močne dežele pomagajo slabim, si odpirajo tržišča in vire surovin. Iz omenjenih razlogov bomo predložili, da se načrtno razdeljuje zlato, ki sedaj brez haska miruje v zakladnicah ameriških bank. To načrtno razdeljevanje zlata vsem deželam bo treba povezati nasploh z načrtnim razdeljevanjem naročil, trgovine, preskrbe z manjkajočimi proizvodi ter z vsestransko gospodarsko pomočjo deželam v razsulu. Ta pomoč lahko dobi obliko posojila; pri načrtnem gospodarstvu bi ga lahko pričeli vračati že čez nekaj let.»

Ko bereš te izvlečke iz davnega Čičerinovega pisma, se ne moreš oteti vtisu, da veljajo še danes. Sprejemaš jih kot pereča vprašanja naših dni. Čičerin je pred 44 leti genialno predvideval potrebe in poti človeškega razvoja. S tem svojim svetovnim programom je daleč prekosil svoje sodobnike.

Čičerin se je zavedal, da uresničitev tega programa ne bo lahka. Na koncu pisma je zapisal trezno: «Vse zgoraj omenjeno daje predstavo o tem, kaj je mogoče teoretično doseči pri buržoaznem redu, kar pa bo v zgodovinski resničnosti naletelo na nacionalni egoizem in na roparstvo kapitalistične oligarhije.»

Lenin je Čičerinove predloge sprejel. Podčrtaval jih enkrat, dvakrat, trikrat in na robu pisma opombe: «Pravilno! prav to! Pravilno!» V odgovoru je Lenin pisal: «Zdi se mi, da ste... prekrasno predočili pacifistični program... Po mojem se je pri Vas nabralo že kar 13 točk... ki so odlične.»

In res, Čičerinov govor v Genovi je izzvenel v alternativi: Prihajamo z izdelanim in najširšim programom za ves svet.

Predlogi sovjetske delegacije so naleteli na odpor Francije, Anglije i. dr. velesil. Zahodne imperialistične države so imele za bregom druge namere, ki so jih kmalu obelodanile. Zahtevale so od sovjetske Rusije odškodnino v višini 18 milijard rubljev za nacionalizirano in zaplenjeno imovino tujih kapitalistov. Čičerin je proti temu izstavil terjatve v višini 39 milijard zlatih rubljev za škodo, ki so jo države antante nanesle sovjetski Rusiji za časa intervencije. Zavezniki o teh protiterjatvah niso hoteli niti slišati. Napetost na konferenci je rasla in Lloyd George je 15. aprila od sovjetske delegacije ultimativno zahteval končni odgovor do 20. aprila.

Med tem sovjetska delegacija ni držala križem rok že prej pričeta pogajanja z Nemčijo so se v Genovi nadaljevala in končala. Dan po Lloyd Georgeovem ultimatu, dne 16. aprila, sta Čičerin v imenu sovjetske in Rathenau v imenu nemške vlade podpisala v Rapallu, nedaleč od Genove, sovjetsko-nemško pogodbo. V tej pogodbi obe državi vzpostavljata diplomatske odnose, se obojestransko odpovedujeta povračilu vojnih stroškov. Nemška vlada se odreka tudi zahtevi, naj bi sovjetska vlada bivšim nemškim lastnikom vrnila podjetja, ki jih je nacionalizirala. To se pravi, pogodba se je odpovedala prav tistim zahtevam, ki jih je bila antanta terjala od Rusije.

Podpis rapallske pogodbe je zato učinkoval senzacionalno, kot bomba, kot grom z jasnega neba, kot mina pod konferenco, kakor so pisali diplomatski opazovalci. Računi Anglije in Francije so bili prekrižani. Konferenca se je razšla, ne da bi vsilila sovjetski Rusiji svojih zahtev.

Ob dveletnici Rapalla je Čičerin pisal: «Rapallska pogodba je storila kraj prvi povojni dobi, ko so triumfirali zmagovalci. Ne da bi jih seznanili in proti njihovi volji se je pojavila na svet tako pomembna pogodba med poraženo Nemčijo in mednarodnim zavržencem, Sovjetsko Rusijo.»

Kaj je v bistvu pomenila rapallska pogodba?

Nemčija je v Rapallu pokazala kljubovalnost antanti, ki ni hotela niti revidirati versajske mirovne pogodbe niti slišati o zmanjšanju reparacij z Nemčijo in ki je na konferenci odrinila Nemčijo od reševanja svetovnih vprašanj.

Sovjetska Rusija je s pogodbo predrla enotno protisovjetsko fronto. To je bilo velikanskega pomena zanjo. Ne dopustiti, da se proti njej združijo vse kapitalistične dežele — to je bilo eno poglavitnejših načel sovjetske zunanje politike. Prevladovalo je od vsega začetka sovjetske oblasti. Pomenilo je zagotovitev miru, tako potrebnega socialistični deželi. Pomenilo je uresničevanje mirnega sožitja držav z razno ureditvijo. Pognalo je klin razdora med zahodne države.

Uspehu v Rapallu so sledili drugi, vedno številnejši. Februarja l. 1924 sta Anglija in Italija priznali Sovjetsko zvezo in navezali diplomatske stike; kmalu za njima so storili isto Norveška, Švedska, Danska, Grčija, Albanija, Meksiko idr. Decembra 1925 je Sovjetska zveza podpisala s Turčijo pogodbo o prijateljstvu in nevtralnosti. To je bil prvi sporazum o nevtralnosti, ki so ga sovjeti sklenili s sosedi. Podoben sporazum je bil sklenjen aprila 1926 med ZSSR in Nemčijo, septembra istega leta med ZSSR in Litvo, a 1. oktobra med ZSSR in Iranom. Sovjetska zveza postaja mogočna država, z uspešno diplomacijo.

Čičerinovo prenikovanje v najzapletenejša vprašanja mednarodne politike ali meddržavnih in mednacionalnih odnosov odkrijemo tudi v njegovem — ali njegovega ljudskega komisariata — dojetju nacionalnih bojev v bivši kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Znano je, da je leta 1923—1924 prišlo znotraj Komunistične partije Jugoslavije do intenzivnih in plodnih diskusij o usodah jugoslovanskih narodov, o nacionalnih nasprotjih in bojih in s tem do spremembe stališč komunistov v nacionalnem vprašanju. Levo krilo v stranki je predlagalo povsem nova gledišča, v skladu z Leninovimi nauki. To je bila zgodovinska zasluga tedanje levice. Jugoslavije ne gre jemati kot enotne narodne države — je trdila levica. Jugoslavija je mnogonacionalna država, v kateri ena nacija, srbska, prevladuje nad drugimi zatiranimi nacijami. Tem narodom je treba priznati pravico do samoodločbe, vštevši odcepitev, to se pravi pravico do samostojne suverene države. Federacija nacionalnih držav pa je nujna zgodovinska potreba na Balkanu.

Diskusija se je spomladi 1924 preselila v najvišje forume Komunistične internacionale. Na jugoslovanskem nacionalnem vprašanju so se učile številne partije. Tako je prišlo do premagovanja prejšnjih stališč, včasih neverjetno popačenih. Radek, eden vodilnih politikov Komunistične internacionale, je še aprila 1924 pisal o Jugoslaviji takole staromodno: «V Srbiji majhna klika beograjskih advokatov zatira Hrvate in Makedonce...»**. Podobne nekvalificirane sodbe so morale izginiti pred novimi ugotovitvami nastale stvarnosti.

Z izidom diskusije se je seznanil, tako sklepam, tudi Čičerin oziroma aparat ljudskega komisariata za zunanje zadeve. Drugače ni mogoče pojasniti, zakaj se v dokumentih sovjetskega zunanjega komisariata pojavlja stališče, ki je odražalo nove ideje iz leta 1924.

V izjavi sovjetske delegacije na zadnji seji anglo-sovjetske konference z dne 12. avgusta beremo naslednja zanimiva gledišča:

«Vprašanja glede Makedonije, Trakije, Črne gore, Hrvatske, Slovenije, Madžarske in Dobrudže že trkajo na vrata narodov in vlad, zahtevajoč vztrajno rešitve. Dokler ne bodo rešena, bo mir v stalni nevarnosti.

Po mnenju sovjetske vlade, je načelo federacije eno izmed tistih načel, ki lahko zavarujejo koristi prebivalstva v imenovanih krajih in državah in ki jih hkrati lahko reorganizirajo v krepkejše državne organizme, sposobne zaradi notranjih pogojev za gospodarski in politični razvoj. Če bi uresničili načelo federacije v Jugoslaviji in pri tem v okviru federacije dali avtonomijo Hrvatski, Sloveniji, Črni gori, Makedoniji, Dalmaciji in Srbiji, bi odstranili krizo, ki ji ni konca, odkar je nastala ta država in ki ne more biti rešena z uporabo sile.»***.

Če bi namesto Dalmacije postavili Bosno in Hercegovino, bi v zgornjem stavku iz leta 1924 odkrili presenetljivo vizijo Jugoslavije, kakršna se je uresničila med narodnoosvobodilno vojno in socialistično revolucijo, torej dve desetletji kasneje.

Mar ni tudi v tem primeru videti daljnovidnost sovjetske diplomacije, ki ji je načeloval G. Čičerin?

Georgij Čičerin, ki so ga l. 1925 izvolili za člana CK VKP(b), je doživel priznanje v lastnih vrstah in vrstah sovražnikov, da si ne enoglasno.

Ameriški diplomat Bullit je o Čičerinu govoril: «Čičerin je sijajen diplomat... S sovjetskega stališča je vselej deloval popolnoma pravilno.» Podobno je dejal angleški ekonomist Keynes.

Londonska «Daily News» je 2. januarja 1926 zapisala: «V osmih letih, odkar se je osvobodil brikstonskega zapora, je Čičerin ostal skoraj edini trajni junak v drami, ki jo imenujemo svetovna politika. Vse velike države so menjale svoje ministre najmanj tako pogosto, kakor se menjajo letni časi. Le Čičerin neomajno zavzema sprednje postojanke ruskega komunizma v njegovem boju s sovražnim svetom.»

Maja 1928 je sovjetska javnost zabeležila desetletnico dejavnosti G.V. Čičerina kot ljudskega komisarja za zunanje zadeve. Priznanja so prihajala, prav tako čestitke v člankih, pismih. In ta delavni človek, ki ni znal pokoja, ki ni imel časa, da ustvari družino, je

FRANCE KLOPČIČ

(Nadaljevanje na 4. strani)

** V slovenskem prevodu sta bila Čičerinovo pismo in Leninov odgovor nanj prvič objavljena v knjigi «Iz Leninove dediščine», Cankarjeva založba, Ljubljana 1936, str. 96—102. Home rule pomeni samoupravo, kakršno si je izbojevala Irska v drugem desetletju XX. stoletja.*

*** Inprekorr, 1924, št. 16 z dne 19. aprila, nemška izdaja.*

**** Dokumenty vnešnjej politiki SSSR, tom VII, Moskva 1963, str. 419.*

NOCOJ V «VERDIJU»

Boris Hristov v Verdijevi «Atila»

V vseh teh letih smo lahko videli, da je uprava gledališča «Verdi» pri sestavljanju opernega repertoarja segala tudi po delih, ki so bila občinstvu neznana, čeprav je šlo za dela italijanskih avtorjev. Tako je prišlo na vrsto marsikatero Verdijevo delo, ki je bilo že desetletja pozabljeno. Pa ne samo Verdi, tudi poznejši skladatelji so bili deležni nekaterih «odkritij», ko so prišle na spored nekatere njihove opere, ki se navadno ne izvajajo. Večkrat so potem ta, že nekoliko pozabljena dela, prav iz Trsta začela pot tudi v druga gledališča po Italiji. In še bi lahko navedli, da so prišla v tržaško gledališče tudi nekatera slovanska operna dela, ki so se, čeprav precej stara, prvič pojavila na odru «Verdija».

Tudi letošnja sezona se pričenja z «ekshumacijo» ene izmed Verdijevih oper. Gre za 120 let staro opero «Atila», ki je imela precej uspeha po vsej Italiji v prvih letih po svojem nastanku. Prišla je tudi v Trst in to že nekaj mesecev po svoji prvi predstavi v beneškem gledališču «Fenice» (29. septembra 1846, medtem ko je bila v milanski Scali prvič uprizorjena na dan sv. Štefana istega leta). Bilo je tedaj v Trstu kar 13 zaporednih predstav; leta 1849 celo 16, v naslednji sezoni 15, čez štiri leta 9 in leta 1865 spet 13. Od tega leta pa Atila ni več prestopil praga tržaškega velikega opernega gledališča.

Delo spada v obdobje manj pomembnih Verdijevih del, čeprav je v svojem času odlično odigralo svojo vlogo. Ta vloga pa je bila predvsem politična in Verdi se ni mogel popolnoma izogniti očitkom — lahko porojenim tudi iz zavisti — da imajo njegova dela zato tolikšen uspeh, ker so kar odkrito politična. Velik del Italije je bil tedaj pod tujim gospodstvom, ostalo pa je bilo tudi razkosano pod raznimi gospodarji. Italijanski patrioti so si želeli osvoboditve izpod tujega jarma in združitve. V «Atili» je vse zelo jasno: Atila je tuji zavojevalec, posamezni Rimljani ali Oglejčani pa govore besede, ki so navduševal Italijane pred 120 leti in še pozneje.

Atila v Verdijevi operi ni posebno v skladu z zgodovino, zlasti ne, če si predstavljamo tega poglavarja Hunov kot «šibo božjo». Libretist Solera (ki je sicer za konec dela pustil Verdija na cedilu in so morali potem drugi nekako dokončati zadnje prizore) je napravil Atilo za Germana in zraven še za pravega gentlemana v primerjavi z Eziom, Odabello in Forestom, ki so bolj intriganti, zvijačneži in zahrbtneži kot pa značajni junaki.

Za to delo, s katerim se danes zvečer pričenja nova sezona, je uprava gledališča pridobila za vlogo protagonista basista Bolgara Borisa Hristova, poleg katerega bodo nastopili še Marcella de Osma, Silvano Carroli, Ruggero Bondino ter domača pevca Raimondo Botteghelli in Vito Susca. Dirigiral bo Oliviero de Fabritiis, režiser pa je Aldo Mirabella Vassallo.

RADIO-TELEVIZIJA

SREDA, 9. NOVEMBRA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila; 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Glasbila in barve; 12.15 Pomenek s poslušalkami; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba iz filmov; 17.00 Tržaški mandolinski ansambel; 17.20 Zabavali vas bodo; 17.45 Nekaj jazza; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Haydn: Koncertantni kvintet; 18.50 «The Charleston Hot Peppers»; 19.15 Higiena in zdravje; 19.30 Zbor «Costanza e Concordia»; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; v odmoru: Knjižne novosti; 21.55 Solisti lahke glasbe; 22.45 Sentimentalne pesmi.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Furlanski skladatelji; 14.15 Iz Wagnerjeve opere «Rensko zlato».

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 19.15 — Poročila; 7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 10.15 Poje Barbara Stresand; 10.35 Orkestri; 11.00 Celentanov klan; 11.15 Plošče Durium; 11.30 Današnji pevci; 11.45 Glasbeni zmenek; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.40 Goriški vokalni oktet; 14.00 Glasbeni vrtiljak; 15.00 Baletni odlomki; 15.45 Od Soče do Drave; 16.20 Otroški kotiček; 16.45 Operna glasba; 17.40 Plesna glasba; 18.00 in 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Billy May; 22.35 Chopinove skladbe.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.15, 20.00 — Poročila; 8.30 Jutranji pozdrav; 8.45 Mednarodna folklora; 9.20 Strani iz albuma; 10.05 Operna antologija; 11.00 Nove pesmi; 11.30 Jazz; 11.45 Pesmi, ki so v modi; 13.30 Solisti lahke glasbe; 15.10 Nove pesmi; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Alderighijeve skladbe; 18.00 Knjižne novosti; 19.05 Delovna Italija; 20.30 Verdijeva opera «Atila».

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila; 8.40 Poje B. Martino; 9.10 Kitarist Ciari; 9.20 Dva glasova, dva stila; 10.20 Ansambel Angelini; 11.40 Skladbe za orkester; 14.05 Pevci; 14.45 Plošče; 15.00 Nove pesmi; 15.15 Izbrani motivi; 16.00 Rapsodija; 16.38 Nepozabne pesmi; 17.35 Enciklopedija; 18.35 Življenje v stari Grčiji; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Glasbeno-govorni spored; 21.00 Šola športa; 21.10 Dvajset let Unesco.

III. program

18.30 Tri Durantejeve toccate; 18.45 Angleška kultura; 19.15 Koncert; 20.40 Regerjeve skladbe; 21.25 Ph. Quinault: «Clomira»; 21.50 Palestrina in Bruckner; 22.40 Petrassijeve skladbe.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 — Poročila; 8.05 Glasbena matineja; 8.55 Pravljice in zgodbe; 9.10 Orkestralna glasba; 9.45 Collodi-Petrić: Ostržek; 10.15 Pianistka Dubravka Tomšič; 10.45 Človek in zdravje; 11.00 Turistični napotki; 11.15 «Pred Martinovim»; 12.05 Zvočne miniature; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz Massenetove «Manon»; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Šopek Chopinovih melodij; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.30 Narodne s Pirenejskega polotoka; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.00 Aktualnosti doma in po svetu; 18.15 Iz naših studiov; 18.45 Naš razgovor; 19.00 Lahko noč, otroci!; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 Čajkovski: «Pikova dama», radijska priredba; 21.05 Lepe melodije; 22.10 Za ljubitelje jazza; 22.50 Eugenio Montale: P

Goriško-beneški dnevnik

PO PODATKIH MESEČNIKA ZA SEPTEMBER

Nobenih posebnih sprememb v industriji na Goriškem

Za ladjedelnico so dogovorjena nova naročila - Ugodna proizvodnja v podgorski tekstilni tovarni. Izboljšanje tudi v SAFOG

Po podatkih mesečnika trgovinske zbornice za september niso na industrijskem območju zabeležili bistvenih sprememb. Po poletnem zastoju zavoljo počitnic je proizvodnja stekla po normalnih tirnicah. Občasne prekinitve dela v kovinarskih, kemičnih in slaščičarskih podjetjih, kjer so delavci zahtevali obnovitev delovne pogodbe, niso vplivale na proizvodnjo. Razen kratkih obdobij so bile v septembru tovarne dobro preskrbljene tako s pogonsko silo kakor tudi s surovinami.

Ladjedelnica v Tržiču, največji obrat v naši pokrajini, je v septembru zabeležil rahlo upadanje proizvodnje, in sicer zaradi dograditve in izročitve nekaterih plovnih objektov, vendar pa obstajajo dobri obeti za skorajšnje izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti z novimi naročili, ki so bila že sklenjena. Povsem normalna pa je proizvodnja v obratu za izdelovanje plastičnih mas v ladjedelnici.

Rahlo izboljšanje so zabeležili v obratu za proizvodnjo statev in jekla (SAFOG), v katerem so znova zaposlili nekaj pred časom odpuščenih delavcev.

Zadovoljiva je proizvodnja industrijskih hladilnikov in kovinskih omar, medtem ko je na poprejšnjem nivoju proizvodnja v elektromehaničnem obratu v Tržiču, za katerega strokovnjaki gojijo v zadnjem času rahla upanja, da se bo stanje izboljšalo. Tovarna vijakov je še vedno v poskusnem obratovanju, v njej pa se postopoma zaposluje uradniška delovna sila.

V tekstilnem obratu v Podgori se z nezmanjšanim ritmom proizvajajo tako bombažne tkanine kakor tudi tkanine iz umetnih vlaken. Na zunanjem tržišču je veliko povpraševanje po higienskih artiklih, ki jih proizvaja specializiran obrat, medtem ko si nikakor ne more opomoči obrat za proizvodnjo svile.

Lesni sektor je zaposlil nekaj delovne sile, kemični obrat, ki proizvaja sodo, deluje normalno, zvišala pa se je proizvodnja kalcijevega klorida, potrebnega predvsem v zimskih mesecih. Tovarne za proizvodnjo slaščic in likerjev so si opomogle po poletnem mrtvilu, medtem ko gradbena dejavnost le polagoma oživlja tako v zasebnem kakor tudi v javnem sektorju. Ta počasnost vpliva na tovarne, ki proizvajajo gradbeni material. Nobenih sprememb ni v prevozništvu, ki je še vedno podvrženo inozemski konkurenci, začasen padec prometa pa so zabeležili tako v pristanišču Portorosega kakor tudi na ronškem letališču.

V PETEK, 11. NOVEMBRA

Volitve notranjih komisij v velikih obratih v Tržiču

V CRDA in Ansaldo-San Giorgi so po štiri kandidatne liste, v Sem-Detroit pa samo dve - Skoraj 6.000 volivcev

Skoraj 6000 delavcev in uradnikov treh največjih industrijskih obratov v Tržiču, ladjedelnice CRDA, Ansaldo-San Giorgio (bivši OET) in Sem-Detroit, bo v petek 11. novembra izvolilo svoje nove notranje komisije. Volitve se bodo pričele ob 7. uri zjutraj in bodo trajale neprekinjeno do 18. ure.

V CRDA in Ansaldo so predstavili štiri kandidatne liste, in sicer FIOM-CGIL, FIM-CISL, UILM-UIL in CISNAL, v Sem-Detroit pa sta bili vloženi samo dve, FIOM-CGIL in FIM-CISL. Predlagatelji so ju vložili istočasno ter je šele žreb prisodil listi FIOM prvo, listi FIM pa drugo mesto.

V CRDA bo imelo volilno pravico 3700 delavcev in 800 uradnikov. Odprli bodo 15 volišč, 13 za delavce in dve za uradnike. Notranjo komisijo bo sestavljalo 11 članov, od katerih bosta dva predstavljala uradnike.

V Ansaldu-San Giorgiu bo glasovalo 600 delavcev in 200 uradnikov. Od štirih volišč bo eno namenjeno uradnikom. Notranja komisija bo štela 7 članov, od katerih bosta dva na voljo uradnikom.

Notranja komisija v Sem-Detroit bo imela 5 članov (uradniki bodo imeli enega zastopnika), 800 delavcev bo oddalo svoj glas na treh voliščih.

Na vseh voliščih bodo poleg predsednika volišča še štirje skrutinatorji, ki po navadi pripadajo vsak po eni kandidatni listi, ki je zastopana na volitvah.

Odložena stavka v SAFOG

Sindikalne organizacije sporočajo, da so soglasno odložile stavko, ki bi morala biti v SAFOG jutri, 9. novembra. Obvelja pa sklep, da se ne opravljajo izredne ure.

FIM-CISL bo imela v petek ob 12.20 zborovanje pred tovarno, na katerem bo govoril tajnik Marinello.

Nesreča tekstilne delavke

Pri čiščenju tekstilnega stroja v podgorski tekstilni tovarni se je včeraj zjutraj ponesrečila 29-letna Elda Ferletič, rojena v Doberdobu ter doma v Villessah, Ul. Isonzo 13. Stroj ji je odnesel noht na desnem kazalcu. Z rešilnim vozom Zelenega križa so jo odpeljali v goriško bolnišnico, kjer se bo zdravila 10 dni.

Zlom noge

V ponedeljek zvečer je padel s kolesa v Gradiški 56-letni Olivo Sponzo ter si zlomil desno nogo. Karabinjerji so ga pripeljali v bolnišnico, kjer bo ostal 20 dni.

SKLEP ZADNJE SEJE OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Interpelacije, vprašanja in resolucije na seji občinskega sveta 14. novembra

Solidarnost občinske uprave s prebivalstvom poplavljenih krajev - Nova lokacija četrtkovega sejma

Na zadnji seji občinskega odbora je župan Martina izrazil solidarnost s poplavljenci v tolikšnih krajih naše države ter pripravljenost občinske uprave, da podpre sleherno pobudo, ki bi olajšala hudo bol prizadetega prebivalstva.

Odborniki so svoje delo pričeli z obravnavo raznih interpelacij, vprašanj in resolucij, ki so jih poslali svetovalci, ter sklenili nanje odgovoriti na prihodnji seji občinskega sveta, ki bo v ponedeljek 14. novembra ob 18. uri.

Župan je nato izrazil svoje zadovoljstvo nad združitvijo dveh socialističnih sil, ki sta zastopani v občinskem svetu, rekoč, da se s tem ne bo obogatilo samo demokratično življenje z novo silo, ki daje velik prispevek v upravni politiki, ampak tudi delovanje samih občinskih predstavnikov, ki imajo visoke odgovornosti, kar bo pospešilo delo ter prineslo splošne koristi. Tudi odv. Sfiligoj je pozdravil ta korak. Dr. Tomassich se je v imenu socialistične skupine zahvalil za izražene želje ter se obvezal, da bodo skupno uresničili sprejete obveznosti.

Odbornik Agati je nato poročal o kulturnem delu proslav 50-letce priključitve k Italiji, ki predvideva predstavo deželnega gledališča v decembru, na kateri bodo brali literarna dela na temo «Gorica 1916». Odbornik za osebje Candussi je nato predlagal odobritev natečaja za mesto stražmojstra mestnih stražnikov.

Na predlog odbornika Fantinija je odbor izbral za četrtkov sejem drugo lokacijo, ki bo vedno na istem kraju, vendar samo med vogalom Ul. Dante in Drevoredom 20 septembra, se pravi samo v Ul. Cadorna. Sejmarji bodo mogli izkoristiti tudi del Ul. Dante in trg v Ul. Boccaccio. Avtomobilskemu klubu so dovolili, da bo od 21. do 27. novembra preizkušal motorje na pokritem trgu na debelo.

Na predlog odbornika za javna dela Lupierija so odobrili javno napeljavo iz Kraške ulice do hiš ISES ter nakup ogljikovega klorida, da bi z njim posuli zasnežene ceste. Odobrili so strošek 13 milijonov za ureditev pločnikov ter izgradnjo kanalizacije v nekaterih mestnih ulicah. Ob koncu so na predlog odbornika Tomassicha sklenili nuditi zdravniško in splošno oskrbo ljudem v raznih zavodih in bolnišnicah.

Tudi v Rablju je grozila poplava

Po katastrofalnih nalivih 4. t. m. se je tudi pri nas vreme umirilo. Od petka na soboto 5. t. m. ob 2.45 smo imeli preplah. Jezernica je grozila, da podkoplje hišo Bar di Lenardo in zadaj stoječi gasilski dom. Nekatere družine iz ogroženih hiš so se umaknile iz stanovanj. Voda je vdrla v kleti in na omenjenem kraju, južno od Lenardovega bara proti Rabeljskemu jezeru, odnesla več vrtov in barak, ki so služile za zajce, kure ali garaže. Tudi cesta Rabelj-Predel je preden se pride do jezera ogrožena in močno spodkopana. Močan veter, ki ga tu ne pomnimo, je tiste noči od 4. do 5. ure razkril delno dve hiši in čistilnico v industrijskem obratu. Domači gasilci so takoj nastopili, prišli pa so tudi gasilci iz sosedne Avstrije (Koroške) in po 12 urah dela preprečili najhujše. Škode ni mogoče preceniti, ker bo treba računati na regulacijska dela. Na srečo so potoki hitro upadali, tako da se je tudi Jezernica ugnala in naglo zgubljala v moči. Čez Predel vozi avtobus redno. Razen plazov gramoza tu in tam, ki so ga na oni strani meje takoj odstranili, ni bilo večjih zaprek. Tudi v rudniku se voda naglo odteka in pada. Človeških žrtev na srečo pri nas ni bilo. Ostali pa smo v teh dneh brez pošte in seveda tudi časopisov ni bilo.

TOMAŽ C.

PROMETNA NESREČA V PONEDELJEK ZVEČER

Zakonca iz Števerjana z avtom treščila v drevo

Nesreča se je pripetila v Ul. Torriani - Oba se zdravita v goriški civilni bolnišnici

V Ulici Cordaioli sta se v ponedeljek zvečer poškodovala zakonca iz Števerjana Srečko in Slavica Stanič. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa iz Gorice so ju ob 22.15 odpeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so ju pridržali na zdravljenju.

Srečko Stanič, star 41 let, doma iz Sovence 6 in njegova žena Slavica, rojena Maraž, stara 45 let, trgovca po poklicu, sta bila prejšnji večer pri sorodnikih v Ul. Torriani. Na povratku sta se z avtomobilom fiat 500 «giardinetta» vračala domov, vendar je mož, ki je sedel za krmilom, izgubil nadzorstvo nad vozilom in trčil v drevo. V civilni bolnišnici so oba pridržali na zdravljenju, moža za 15 dni zavoljo udarca v čelo in šoka, ženo pa za 10 dni zavoljo udarca v glavo in rane na levem kolenu. Okolnosti, v katerih se je nesreča primerila, je dežurnemu zdravniku opisala Staničeva, zakaj njen mož je bil ob prevozu v bolnišnico v nezavesti.

Tragično dejanje obupanca

Včeraj zjutraj si je skušal vzeti življenje 58-letni Francesco Pellicani iz Ul. Predonzani 11 v Tržiču, ki je bil že pred časom obupal nad življenjem. Med odsotnostjo svoje žene je pograbil škarje ter si jih zabodel v trebuh. V bolnišnici v Tržiču so ga pridržali na zdravljenju; njegovo zdravstveno stanje je resno.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «La battaglia d'Algeri». Film nagrajen z zlatim levom v Benetkah.

CORSO. 17.15: «Lo strano mondo di Daisy Cnover», N. Wood in C. Plummer; ameriški barvni kinemaskopski film.

MODERNISSIMO. 17.15-22.30: «Sette giorni di fifa», Don Knotts in Joan Staley; ameriški barvni film.

VITTORIA. 17—21.30: «Una venere tutta d'oro», Mako Midori in Tatsuo Umemiya, japonski kinemaskopski film, mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17—21.30: «La vendetta di Zorro», Jeff Stown in J. Booth; ameriško-italijanski kooprodukcijski črnobeli film.

Tržič

AZZURRO. 17—22: «Delitto d'amore», D. Boschero in V. Fabrizi, v kinemaskopu in barvah.

EXCELSIOR. 16—22: «Questo e il mondo delle donne», dokumentarec v kinemaskopu in barvah.

PRINCIPE. 17—22: «Operazione Normandia», Robert Taylor; barvni film.

S. MICHELE. 19—21: «Non siamo angeli», Peter Ustinov, kinemaskop v barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 19—22: «Warpath, sentiero di guerra», Edmund O' Grien, v kinemaskopu in barvah.

RIO. Zaprt.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna PONTONI - BASSI v Raštelu št. 26 — tel. 33-49.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 12,6 stopinje ob 15.50, najnižjo 8,8 stopinje ob 1. uri ponoči; povprečne dnevne vlage je bilo 82 odstotkov.

Čičerin, ustvarjalec sovjetske diplomacije

(Nadaljevanje s 3. strani)

v svoji skromnosti takole odgovoril na čestitke:

«... do proslave je prišlo navzlic mojim najvztrajnejšim prošnjam, kajti jaz priznavam samo jubileje ustanov, ne pa jubileje osebnosti. Menim, da je nekaj globoko nepravilnega v podobnem proslavljanju posameznih ljudi.»

Takrat v Sovjetski zvezi še ni bilo kulta osebnosti Stalina. Toda kmalu je Stalin s pomočjo organov državne varnosti uveljavil svojo kontrolo nad partijo in nad celotnim državnim aparatom. Čičerin, ki je pogumno nastopal proti nekaterim napačnim stališčem Stalina, Rykova in Buharina, zlasti v vprašanjih pomoči deželam na vzhodu, ni bil več zaželen na čelu sovjetske diplomacije. Zadela ga je Stalinova nemilost. Razen tega je Čičerina čedalje bolj motila bolezen; zdravil se je mesece v inozemstvu, a ni pomagalo. In leta 1930 so ga odstavili. Znašel se je, kakor je pisal bratu, «v absolutni izolaciji». Knjige in glasba so mu bile edine tolažnice. Dne 7. julija 1936 je umrl.

Na Čičerinovo ime je legla pozaba. Za to so se pobrigali oprode Stalinovega kulta... Toda zaman! Velikih zaslug Georgija Čičerina ni mogoče dolgo skrivati. Danes so očitnejše kot včeraj. V zgodovini ruske revolucije in prve socialistične države na svetu bo Čičerin ostal kot samostojen mislec, kot veliki ustvarjalec socialistične diplomacije in kot borec za mir.

(Konec)

V ponedeljek, 14. t. m. bo ob 20. uri na stadionu «Prvi maj» pri Sv. Ivanu v Trstu

IZREDNI OBČNI ZBOR (v drugem sklicanju) SZ BOR

z naslednjim dnevnim redom:

1. Sprememba pravil statuta
2. Razno

SZ Bor

KOŠARKA

MILAN, 8. — Italijanski košarkarski reprezentanti so danes odpotovali z vlakom v Strassbourg, kjer bodo od 10. do 12. t. m. nastopili v kvalifikacijskem delu turnirja «Challenge des Nations».

Če se bodo italijanski košarkarji, ki jih vodita prof. Paratore in Primo, uvrstili na eno od prvih dveh mest, bodo iz Strassbourga nadaljevali pot v Pariz, kjer bo 15. in 16. t. m. finalni del turnirja.

PO KOŠARKARSKEM TURNIRJU SSI

Borbenost - glavno orožje Škamperla

Vsi igralci z izredno atletsko kondicijo

Škamperle je zmagal v košarki na turnirju SSI in je s tem dokazal, da je agonizem še vedno najboljše orožje za najvažnejše zmage. In Svetoivančani so glede agonizma neprekosljivi. V njihovih vrstah je igral le en košarkar, Rudež, drugi so bili ali odbojkarji, lahkoatleti itd. S požrtvovalnostjo in agonizmom pa so nadoknadili vse tehnične pomanjkljivosti in tako premagali zelo močne nasprotnike kot Barkovljane, ki so bili gladko favoriti za osvojitev prvega mesta, Rojančane, ki so uvrščali kar tri košarkarje. Končno so tudi Doberdobci postali njihova žrtev v finalni tekmi, ki je bila za mnoge najlepša tekma, ki smo jo sploh videli na tem turnirju. Predvsem v prvih 15 minutah smo lahko videli vrhunsko košarko, saj sta ekipi tako v obrambi kot v napadu brezhibno zaigrali in seveda je tekma tako pridobila v tehnični veljavi. Poleg tega je bil tudi rezultat več kot dober, saj je bilo stanje v točkah že v tretji minuti 10:10. Ekipi sta s tem pokazali, da imata tudi zadovoljivo realizatorsko moč. Progresivno pa se je uveljavila atletska zmogljivost Svetoivančanov, ki so v končnem finišu popolnoma strli odpor Doberdobcev.

Predstavljamo vam letošnje košarkarske zmagovalce ekipe Škamperla:

ANDREJ RUDEZ. Je edini v vrstah svetoivanske ekipe, ki igra košarko. To se je seveda poznalo zlasti v finalni tekmi, kjer je z izkušnjo in z nedvomno nadarjenostjo prepričljivo privedel svojo ekipo do zmage.

EDVARD PLESNIČAR. Je najvišji igralec ekipe z odličnimi atletskimi vrlinami, tako da je igral odločilno vlogo pri odbitih žogah. Poleg tega pa ima Plesničar tudi zadovoljivo realizatorsko moč iz neposredne bližine koša in tudi v metih z razdalje je več kot povprečen.

UČO JURKIČ. Je predvsem odličen odbojkar in atlet. Toda tudi v košarki lahko pove svojo. V požrtvovalnosti nima konkurentov in prav z borbenostjo je večkrat odločilno pripomogel k zmagam.

VOJO MIJOT. Zanj velja isto, kar smo povedali za Jurkiča. Tudi Mijot se je namreč izredno požrtvovalno vrgel v borbo in je imel večkrat zelo grdo nalogo, da je moral stati za petami temu ali onemu boljšemu nasprotniku. Naloga, ki zahteva predvsem dobro kondicijo in tudi izredno avtokontrolo.

IGOR OREL. Je morda eden najbolj nadarjenih košarkarjev v vrstah Škamperla. Orel je namreč znal dati ekipi tiste variacije, ki so delno razživile celotno linearno igro Svetoivančanov. Je tudi odličen v prodorih.

JOZEF CEJ. Je eden tistih igralcev, ki standardno zaigra skozi celo tekmo. Njegova naloga je bila v glavnem organizirati igro in to je več kot solidno opravil. Poleg tega je tudi bil gotov v metih z razdalje.

FRANKO DRASIČ. Je bil gotovo eden najbolj pozitivnih igralcev celotnega turnirja. S svojimi atletskimi sposobnostmi je popolnoma nadoknadil vse tehnične pomanjkljivosti in je bil tako tudi v realizaciji neverjetno točen. Njemu gre v glavnem zasluga, da je v tekmi z Barkovljami delno nevtraliziral barkovljanskega najboljšega strelca Sava Spacala.

PAVEL SCHILLANI. Je nastopil le v eni tekmi. Vsekakor je pokazal, da se bo lahko poboljšal.

IVAN FURLANIČ in MARIO ŠUŠTERŠIČ. Oba sta nastopila le kot rezervna igralca, toda kljub temu sta tudi onadva pripomogla k svetoivanski zmagi. Pripomogla sta tudi k realizaciji tistega športnega vzdušja, ki je glavno orožje Škamperla v vseh panogah.

—edson—

MEDNARODNI NOGOMET

ZAČETNI ZAVRTLJAJ MITROPA CUPA

Danes prvo kolo Cagliari-Sarajevo

CAGLIARI, 8. — Danes je prispela s posebnim letalom naravnost iz Jugoslavije enajsterica Sarajeva, ki bo jutri nastopila v prvem kolu turnirja za Mitropa Cup proti Cagliariju. Leader lestvice I. jugoslovanske lige je prispel v Sardinijo s 15 igralci. Kapetan moštva branilec Fazlagič je novinarjem izjavil, da bo Sarajevo skušal preprečiti izločitev že v prvem zavrtljaju turnirja za srednjeevropski pokal. «Igrali bomo odprto in predvsem za zmago. Letos smo v vodstvu lestvice jugoslovanskega prvenstva in smo močnejši od lani. Zato še nismo zabeležili nobenega poraza.» Na pripombo, da je tudi Cagliari na odločnem položaju in da še ni bil poražen, je vodja ekipe Filipović odgovoril, da je to vzrok več, da bo tekma res zanimiva.

Na vprašanje s kakšno taktiko se bodo predstavili občinstvu, je Filipović odgovoril, da bodo igrali odprto, ker bi jim lahko s previdnostno taktiko tekmeci zabili, morda celo proti koncu tekme, odločilni gol. Član vodstva Sarajeva je tudi potrdil, da imajo njegovi igralci najresnejši namen nadaljevati pot na turnirju in da upajo, da ne bodo samo prebredli prve ovire, temveč, da bodo prišli do finala.

* * *

MILAN, 8. — Vodstvo nacionalne nogometne lige je določilo, da bodo prvenstveno tekmo A lige Inter-Roma, ki bi morala biti v nedeljo 13. t.m., odigrali v soboto 12. t.m. ob 14.30.

* * *

MOSKVA, 8. — Kijevski Dinamo je danes premagal na stadionu Lenin z 2:0 (1:0) moskovski Torpedo in tako osvojil sovjetski nogometni pokal.

ŠAH

HAVANA, 8. — V 4. kolu 17. šahovske olimpiade Jugoslavija vodi proti Romuniji 2:1 (1). V ostalih partijah so zabeležili naslednje rezultate:

ZDA - Islandija 3,5:0,5
ČSSR - Vzhodna Nemčija 2:2
Bolgarija - Madžarska 1:1 (2)
SZ - Danska 2:0 (2)
Kuba - Španija 0,5:0,5

Stanje po 4. kolu:
SZ 12 (2) točk, Jugoslavija 12 (1), ZDA in Argentina 11, Bolgarija 9 (2), Romunija 9 (1), ČSSR 9 itd.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Nov nogometni klub v Ilirski Bistrici

Priprave Kopra za nedeljsko tekmo s Kamnikom

V Ilirski Bistrici so ustanovili nogometni klub, ki se bo imenoval Ilirija. Klub se bo takoj vključil v tekmovanje za jugoslovanski nogometni pokal ter v primorsko prvenstvo, kjer bo v začetku igral izven konkurence, od tekmovalne sezone 1967-68 dalje pa redno.

V Ilirski Bistrici ima nogomet dokajšnje tradicije. Žal pa so morali pred leti klub razpustiti zaradi pomanjkanja sredstev tako za ureditev igrišča kakor tudi za opreme in razne funkcionalne izdatke. Zdaj so ti problemi v glavnem rešeni ob razumevanju pristojnih občinskih forumov in ob pomoči drugih športnih panog, predvsem košarkarjev.

* * *

Koper je prebolel nedeljski poraz v Hrastniku in igralci se resno pripravljajo za nedeljsko srečanje s Kamnikom, saj bi jim izdatna zmaga pomagala, da bi Hrastnik izrinili s prvega mesta. Koper ima široko izbiro igralcev. V nedeljo se je B moštvo pomerilo s Pivko in zmagalo z 9:0. V moštvu je nastopil tudi igralec prvega moštva Furlanič, ki se je tokrat uveljavil kot realizator, saj je dosegel štiri zadetke.

* * *

Koprski šahisti so gostovali v Ljubljani v okviru tekmovanja v drugi republiški ligi. Kakor je bilo pričakovati, so doživeli visok poraz proti šahovskemu klubu Ljubljana z 2:8. Koprčani niso niti v enem dvoboju zmagali, remizirali pa so Verk, Habič, Sosič in Brečevič. V prvo ligo se je uvrstila Ljubljana, toda tudi drugo mesto je za Koper lep uspeh, saj občutno primanjkuje srečanj z močnejšimi ekipami.

* * *

Rokometaši Kopra so že prebroleli poraz z Ribnico na domačem igrišču. Tekmo ocenjujejo realno. Nasprotnik je zmagal zasluženo, nasicer zato, ker je pokazal več rokometnega znanja, ampak ker je znal v kritičnih trenutkih ohraniti mirne živce. Za Koper vsekakor še ena izkušnja več kako pomemben faktor je taktika igre.

V nedeljo se je B ekipa pomerila z moštvom Hrvatinov in zmagala z 22:13. V B ekipi so zaigrali tudi nekateri člani prve ekipe in se prav dobro uveljavili. Tako je dal Santič sedem zadetkov, Samardžija pa pet. Lepo se je uveljavil s petimi zadetki tudi mladi Kerševan.

W. SOMERSET MAUGHAM — 45.

ČUDOVITA ŽENSKA

Julije to ni posebno veselilo. Doslej je samo ob njej prejemal vabila za v družbo, v kateri se je želel gibati. Toda zdaj je kazalo, da se je Tom glede tega znašel tudi brez nje. Bil je prijeten in skromen, zadnje čase tudi imenitno oblečen, s svojim svežim in čistim videzom tudi zelo privlačen. Vedel je predvsem, kako si morejo ljudje prihraniti denar v zvezi z davki. Tudi Julija je dobro poznala svet, v katerem se je Tom skušal uveljaviti. Bila je prepričana, da se bo hitro znašel, zlasti, ker ni kdo ve kaj zaupala morali žena, ki jih je tamkaj srečaval. Med njimi jih ni bilo malo, in to uglednih, ki bi ga z veseljem pograbile za roko. Kljub temu se je Julija tolažila s tem, da je vedela, da so vsi veliki skopuhi kakor mački ob svoji skledi. Razen tega ji je bila Dolly povedala, da ima komaj štiri sto funtov letnih prejemkov; s tem pa se seveda v teh krogih ne da živeti.

Julija je ameriško ponudbo odločno odklonila — že preden je o tem obvestila Toma. Delo, ki so ga pravkar igrali, ni prinašalo veliko dohodkov. V tistem času je nad Londonom iznenada završal eden od tistih vrtincev, ki iz nepojasnjenega vzroka prinašajo mrtvilo. To ponekod zajame tudi gledališče in dohodki so se nemudoma zmanjšali. Kazalo je, da igre, ki so jo imeli na sporedu, ne bodo smeli igrati dlje kot do velike noči. Pripravljali pa so novo komedijo, od katere so veliko pričakovali. Imenovala se je «Dandanes», premiera naj bi bila v začetku jeseni. V njej je bila velika vloga za Julijo; predvidevali pa so še eno, zelo primerno za Michaela. To je bilo delo, ki bi nedvomno zadovoljevalo občinstvo skoz vse leto. Michael se nikakor ni mogel sprijazniti z mislijo, da bi komedijo uprizorili že v maju, neposredno pred zaključkom sezone. Vendar je kazalo, da nima drugega izhoda, in začel je zbirati igralce.

Nekega popoldneva, med popoldansko predstavo, je med odmorom prinesla Evie Juliji neko pismo. Julija je bila presenečena, ko je spoznala Rogerovo pisavo.

«Draga mama,

s tem ti predstavljam gospodično Joan Denver, o kateri sem ti pripovedoval. Veliko ji je do tega, da bi prišla v Siddons Theater. Bila bi zadovoljna tudi z najneznatnejšo vlogo.

Tvoj vdani sin Roger.»

Julija se je nasmehnila formalnemu načinu, s katerim ji je pisal, radostilo jo je, ker je že toliko zrastel, da poskuša najti zaposlitev svojim prijateljicam. Nenadoma pa se je spomnila, kdo je Joan Denver. Joan ali Jill. To je dekle, ki je zapeljalo ubogega Rogera. Obraz se ji je zmračil. Vendar je bila toliko radovedna, da jo je hotela spoznati.

«Ali je George tukaj?» George je bil vratar. Evie je pritrdila in odprla vrata.

«George!»

George je vstopil.

«Ali je dama, ki je prinesla to pismo, še tu?»

«Da, gospa.»

«Povejte ji, da jo želim videti po predstavi.»

V zadnjem dejanju je bila oblečena v večerno obleko z vlečko. To je bila prekrasna obleka, ki je zlasti poudarjala njeno postavo. Imela je diamante v laseh in diamantne zapestnice na rokah. Bila je, kakor je delo zahtevalo, veličastna. Joan Denver je sprejela takoj po poslednjem klicu pred zastor. Julija je bila sposobna v trenutku preskočiti iz vloge v privatno življenje. In zdaj je brez najmanjšega napora igrala naprej ponosno, nepristopno, dostojanstveno in dobro vzgojeno damo iz pravkar odigrane drame.

«Tako dolgo sem vas pustila čakati, da vas zdaj sprejmem, ne da bi se preoblekla.

Njen prisrčen nasmeh je bil nasmeh kraljice; njena ljubeznivost je zadrževala človeka v razdalji, polni spoštovanja. Z enim samim pogledom je zajela mlado dekle, ki je pravkar stopilo v garderobo. Bila je mlada, lepega majhnega obraza, špičastega nosu, premočno in neokusno našminkana.

«Noge ima prekratke,» je pomislila Julija. «Povsem drugorazredno blago.»

Očitno je bilo, da si je oblekla najboljše, kar je premogla; z istim pogledom je Julija ocenila tudi njeno garderobo.

(«Shaftesbury Avenie. Naravnost z obešalnika.»)

Ubogo bitje je bilo spočetka silno vznemirjeno. Julija ji je ponudila stol, da se usede, in cigareto.

«Vžigalice so tamle, na vaši strani.»

Opazila je, kako ji trepečejo roke, ko je prižigala. Prva vžigalica se ji je prelomila, z drugo pa je trikrat podrgnila po škatlici, preden se ji je vžgala.

(«Ko bi jo Roger zdaj videl! Cenena šminka, ceneno rdečilo za ustnice, in vso premrlo od strahu. In on si domišlja, kako strašno je lepa!»)

«Ste že dolgo pri gledališču, gospodična... zelo mi je žal, toda pozabila sem vaše ime.»

«Joan Denver.» Grlo ji je bilo suho in težko je govorila. Cigareta ji je ugasnila in držala jo je, ne da bi vedela, kaj z njo početi. Na Julijino vprašanje je odgovorila: «Dve leti.»

«Koliko ste stari?»

«Devetnajst.»

(«To je laž. Imaš dvaindvajset let in niti dneva manj.») «Vi poznate mojega sina, kajne?»

«Da.»

«Pravkar je zapustil Eton. Odšel je na Dunaj, da se bo naučil nemščine. Ker je še zelo mlad, sva z očetom mislila, da bi bilo zelo koristno zanj, če bi, preden gre v Cambridge, preživel nekaj mesecev v tujini. Toda kakšne vloge ste igrali? Cigareta vam je ugasnila. Hočete drugo?»

«Oh, zares, hvala. Igrala sem na turneji, toda strašansko rada bi prišla v mesto.» Zadrega ji je vlivala poguma in na dušek je povedala to, kar je bila očitno že prej pripravila. «Zmeraj sem vas oboževala, gospa Lambert. Zmeraj trdim, da ste največja igralka. Več sem se naučila od vas kakor v vseh letih, ki sem jih preživela na igralski akademiji. Moja največja želja je, priti v vaše gledališče, gospa Lambert, in če bi našli možnost, da mi posredujete tudi najneznatnejšo vlogo, bi bila to najčudovitejša priložnost, ki si jo lahko poželi kako dekle.»

«Hočete sneti klobuk?»

Joan Denver je snela cenen klobuček z glave in s hitro kretnjo stresla na kratko pristrižene kodre.

«Lase imate zelo lepe,» je rekla Julija.

Julija jo je še zmeraj opazovala z nekoliko oholim, toda neizmerno prisrčnim nasmehom, nasmehom, s kakršnim kraljica osrečuje svoje podanike v svečanem mimohodu. Nič ni rekla. Spomnila se je pravila Jane Taibout: Ne delaj pavze, če ni potrebno, toda če jo že narediš, naj bo čim daljša. Zdelo se ji je, da sliši bitje dekletovega srca in čutila je, kako se je vsa stisnila v svojem konfekcijskem oblačilcu, kako se je stisnila v svoji lastni koži.

«Kaj vas je pripeljalo na misel, da ste naprosili mojega sina, naj za vas posreduje pri meni s tem pismom?»

Joan je zardela pod šminko in pogrknila, preden je odgovorila.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1, II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7 700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 503-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst